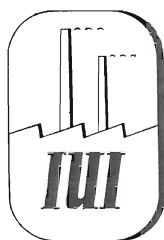

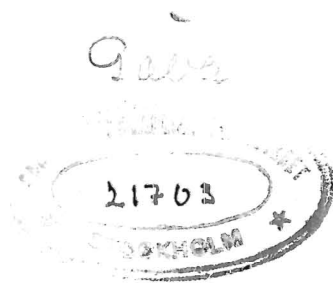
INDUSTRIENS UTREDNING SINSTITUT

INKOMSTER OCH
INVESTERINGAR INOM INDUSTRIEN
1937—1944

STOCKHOLM 1945

Almqvist & Wiksell

BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG

UPPSALA 1945

Förord.

Institutets i fjol publicerade undersökning »Vinster och utdelningar vid större industriföretag 1937—1943» innehöll en bearbetning av företagens bokslut med en korrigerig av den redovisade vinsten för den växlande bokföringen av skatteposterna. Denna undersökning har i år fullföljts och utvidgats till att omfatta ett större företagsurval. Den har vidare kompletterats med uppgifter rörande taxerat belopp, tillverkningarnas försäljningsvärde, övriga intäkter samt lönesumma. Härigenom har en något fullständigare bild av den allmänna utvecklingen inom industrien kunnat erhållas. Vidare har bruttointäkternas fördelning på löner, skatter, vinster och utdelningar kunnat belysas. Ledningen av denna undersökning har i samarbete med institutets direktör och sekreterare handhäfts av fil. lic. E. Dahmén.

Till årets bokslutsbearbetning och sammanställningen av nämnda kompletterande uppgifter har i år fogats en av lic. Dahmén utförd, fristående undersökning rörande finansieringen av investeringsverksamheten 1939—1944 i tre större industrigrenar, nämligen »tung industri», »skogsindustri» samt »textil- och beklädnadsindustri».

Stockholm i oktober 1945.

Ingvär Svennilsson.

Innehåll.

	Sid.
Förord.....	3
INKOMSTUTVECKLINGEN INOM INDUSTRIEN 1937—1944.	
Sammanfattning.....	9
<i>Den allmänna utvecklingen</i>	9
<i>Utvecklingen i vissa större branscher</i>	11
Undersökningens uppläggning.....	12
<i>Syfte</i>	12
<i>Omfattning och representativitet Urvalsprinciper och gruppering</i>	13
<i>Bearbetningsprinciper</i>	14
Undersökningens resultat.....	16
<i>Den allmänna utvecklingen</i>	16
Vinst före skatt Taxerat belopp.....	16
Skatteuttag. Vinst efter skatt. Redovisad vinst.....	17
Utdelning och fondering.....	18
Bruttointäkternas fördelning på löner, skatter, vinster och utdelningar.....	20
<i>Utvecklingen i olika industrigrenar</i>	24
Metallindustri.....	24
Bruk.....	24
Trä- och massaindustri.....	25
Pappers- och grafisk industri.....	25
Livsmedelsindustri.....	26
Textil- och beklädnadsindustri.....	26
Sko- och läderindustri.....	27
Kemisk-teknisk industri.....	27
FINANSIERINGEN AV INDUSTRIENS INVESTERINGAR 1939—1944.	
Kapitalinvesteringar under sex krigsår.....	31
Undersökningens uppläggning.....	34
Beräkningsmetod.....	34
Undersökningens omfattning.....	38
Resultat.....	38

TABELLBILAGA I. Eget kapital, vinster, skatter, utdelningar, bruttointäkter och lönesummor.....	45
TABELLBILAGA II. Bruttointäkternas fördelning på löner, skatter, vinster och utdelningar.....	57

INKOMSTUTVECKLINGEN

INOM INDUSTRIEN

1937—1944

Sammanfattning.

Den allmänna utvecklingen.

De undersökta företagens »*vinst före skatt*» företer under kriget en stigande kurva (diagram 1). Stegringen har dock under de senaste krigsåren varit något långsammare än tidigare. Vinsten före skatt, som mellan 1943 och 1944 stigit med 4,7 %, ligger nu nära 50 % över genomsnittet för åren 1937—1939. Stegringen i förhållande till förkrigstiden är praktiskt taget densamma som för bruttointäkterna och lönesumman (diagram 2 och tabellbilaga I).

Det *taxerade beloppet* följer ungefär samma utveckling som vinst före skatt, ehuru, främst på grund av avdragen för kommunalskatt, på en något lägre nivå.

Vinsten före skatt är i allmänhet — ehuru i mindre grad under krigstider med successiv penningvärdeförsämring — ett någorlunda riktigt uttryck för industriens allmänna konjunkturläge men däremot inte för den faktiska lönsamheten. Ett bedömande därav kräver i första hand, att man gör avdrag för de skatter, som belöpa sig på respektive års företagsvinst, d. v. s. »*skatteuttaget*», m. a. o. att man beräknar »*vinst efter skatt*». Utvecklingen av vinst efter skatt under en följd av år bör emellertid också ställas i relation till eget kapital och bruttointäkter, eftersom en utbyggnad av produktionsapparaten inom föreliggande företagsurval i och för sig bör stegra vinstens absoluta belopp.

Skatteuttaget av vinst före skatt har ökat nästan oavbrutet från omkr. 25 % 1937¹ till omkr. 45 % 1944. Skatteuttagets absoluta belopp har ökat med 160 %. Ökningen, som främst hänför sig till kronoskatten, har till största delen eliminerat vinstökningen under krigsåren. År 1943 nådde dock vinst efter skatt 1937—1939 års nivå och 1944 uppvisar någon stegring över denna. Stegringen mellan 1943 och 1944 är något mindre än för lönesumman men nästan densamma som för bruttointäkterna (diagram 2).

Liksom under de sista förkrigsåren uppgick vinst efter skatt 1944 till omkr. 7 % av eget kapital, medan dess andel av bruttointäkterna — d. v. s. den relativa vinstmarginalen för de försålda produkterna exklusive företagsskatt — mellan 1937 och 1944 sjunkit från omkr. 6 % till 4,5 %.

¹ År 1937 bör räknas som »sista fredsår», eftersom värnskatt togs ut av 1938 års vinst.

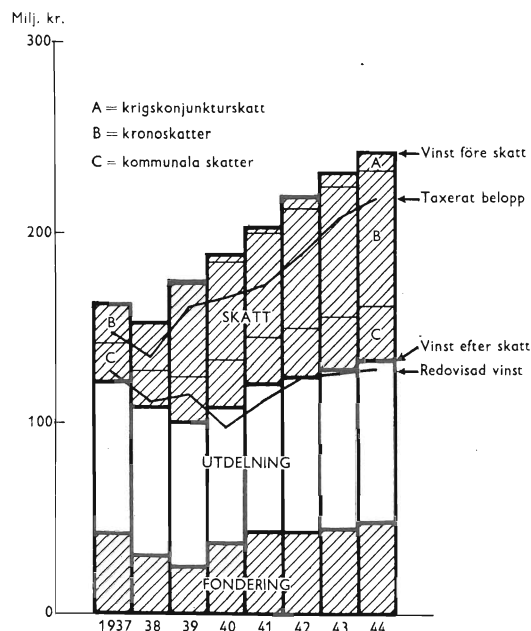

Diagram 1. Vinster, skatter och utdelningar. Samtliga industrigrenar.

Den *redovisade vinsten* sammanfaller ganska väl med vinst efter skatt med undantag för varandra utjämnande avvikelser åren 1939 och 1940. Denna överensstämmelse på längre sikt kan tagas som ett uttryck för att någon konsolidering i stort sett inte skett under en eller annan form av skattebokföring. Avvikelsena under vissa år visa å andra sidan, att den redovisade vinsten inte är någon god konjunkturindikator.

Utdelningen vid de undersökta företagen har under hela perioden varit utpräglat stabil. I procent av eget kapital sjönk den visserligen från 4,8 % till 4,4 % mellan 1937 och 1941 (tabellbilaga I). Sedan dess har emellertid praktiskt taget ingen förändring i detta procenttal skett. Det helt övervägande antalet företag uppvisar för 1944 obetydliga utdelningsförändringar inte endast i förhållande till 1943 utan också i förhållande till 1937—1939 års genomsnittsnivå (tabell 1 A och B). Även *fonderingarna* — vinst efter skatt minus utdelning — uppvisa en betydande stabilitet; konsolideringen synes inte ha ökat mera avsevärt sedan åren före kriget (diagram 1).

Den *del av bruttointäkterna, som fördelas på skatter, löner och utdelningar*, var 1944 praktiskt taget densamma som 1937, d. v. s. $\frac{1}{3}$ (tabell 2 och 3). En förskjutning har emellertid skett mellan utdelningarnas och skatternas andel. De förra togo 1944 2,8 % av bruttointäkterna och de senare 3,7 %, medan motsvarande siffror för 1937 voro 4,0 % resp. 2,2 %. Löne-

summans andel är däremot påfallande konstant (närmare 25 %), ehuru den skiftar något inom olika industrigrenar.

En anmärkningsvärd utveckling är fördubblingen av förvaltningspersonalens lönesumma sedan 1937 (tabell 4). Dess procentuella andel av hela lönesumman har stigit till nära 23 % mot drygt 18 % 1937. Orsaken härtill är det ökade antalet anställda inom företagens administrationsavdelningar, vilket visserligen till en del betingats av kristidsförhållandena men som dock framför allt sammanhänger med de allmänna rationaliseringssträvandena och den tekniska forskningens utbyggnad. Utvecklingen är gemensam för samtliga industrigrenar men är särskilt markerad i bl. a. metallindustrien och trä- och massaindustrien.

Utvecklingen i vissa större branscher (diagram 3 samt tabellbilaga I och II).

Inom *metallindustrien* har sedan åren närmast före kriget en ganska väsentlig ökning skett inte endast av vinst före skatt utan också av vinst efter skatt; utvecklingen mellan 1943 och 1944 är också relativt gynnsam för verkstäderna men däremot ogynnsam för järn- och stålverken. Samtidigt med vinststegringen under krigsåren ha bruttointäkterna och lönesumman i metallindustrien betydligt ökat. Vinst före skatt samt lönesumma utgör nu samma del av bruttointäkterna som under åren närmast före kriget, medan vinsten efter skatt samt utdelningen får en avsevärt minskad och skatterna en kraftigt ökad del. *Trä- och massaindustriens* läge i förhållande till förkrigstiden är av förklarliga skäl ogynnsamt och har ytterligare något försämrats under 1944. Vinst efter skatt har sedan 1937 sjunkit med nära 40 % och utgör nu endast 4,0 % av det egna kapitalet mot ett genomsnitt för samtliga industrigrenar på 6,9 %. Bruttointäkterna ha också sjunkit betydligt, medan lönesumman trots sysselsättningsnedgången stigit med 10 % över 1937 års nivå. *Pappers- och grafisk industri* har haft större möjligheter till ökad försäljning på hemmarknaden än trä- och massaindustrien och har därigenom i någon mån kunnat kompensera den minskade exporten. Bruttointäkterna ha sedan 1937 stigit med 45,6 % och lönesumman med 37,3 %. Vinst efter skatt har dock sjunkit med ett par procent. I förhållande till 1943 är läget 1944 inom pappers- och grafisk industri i motsats till inom trä- och massaindustrien något förbättrat. Inom *textil- och beklädnadsindustrien* har vinsten, såväl före skatt som efter skatt, stigit under hela krigsperioden fram till 1942. Efter en temporär nedgång 1943 fortsatte stegringen 1944, då vinstökningen i förhållande till 1943 uppgick till 16,2 % resp. 19,5 %. Bruttointäkterna ha sedan 1937 ökat med nära 60 % och lönesumman med nära 50 %. Den senares andel av bruttointäkterna har därför något minskat. Utdelningens andel har emellertid minskat relativt ännu mera.

Utdelningspolitiken inom *metallindustrien* uppvisar 1944 liksom tidigare

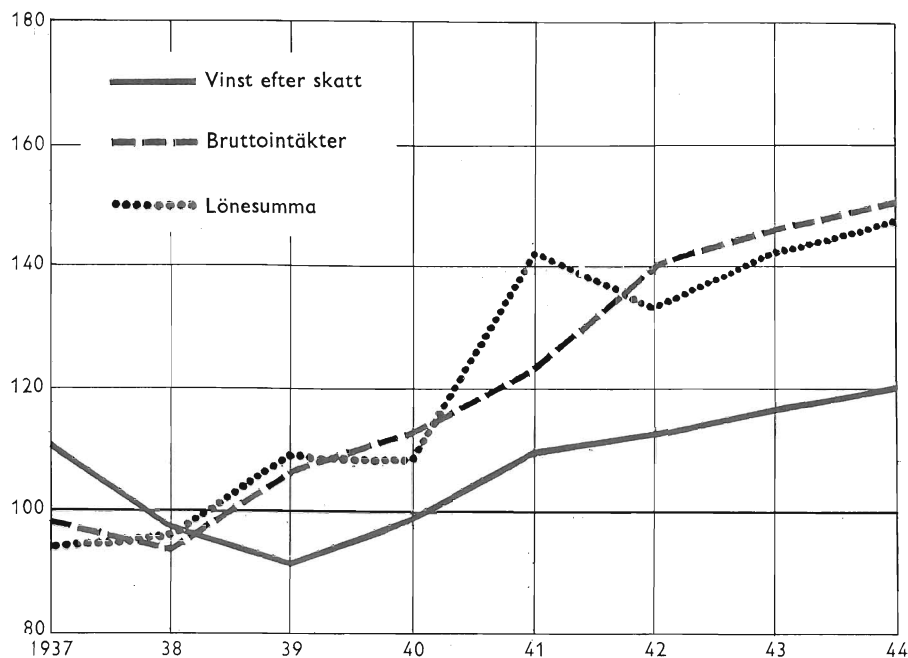

Diagram 2. Vinst efter skatt, bruttointäkter och lönesumma.

Samtliga industrigränar. Index 1937-39=100.

under krigsåren en betydande stabilitet. Såväl *trä- och massa-* som *pappers- och grafisk industri* ha däremot successivt måst sänka sina utdelningar, ehuru inte i proportion till vinstresultatets försämring. Utdelningen i procent av det egna kapitalet utgjorde 1944 3,0 % för båda, medan medeltalet för samtliga industrigrupper var 4,4 %. *Textilindustriens* utdelning har successivt höjts över förkrigsnivån. Ökningen i procent av eget kapital är dock obetydlig. 1944 års vinstförbättring har inte gett anledning till någon ökning av utdelningen.

Undersökningens uppläggning.

Syfte.

Vid ett studium av den industriella konjunkturutvecklingen från år till år är den i företagets bokslut redovisade nettovinsten en i många fall missvisande indikator. Samma är förhållandet, om man skall studera lönsamhetens förändringar under kortare tidsperioder, t. ex. under en och samma konjunkturcykel.¹ Principerna för vinstredovisningen växla näm-

¹ Den industriella vinstutvecklingen kan alltid ses ur två olika synpunkter. Man kan dels beräkna en vinst, som är en indikator på industriens allmänna konjunkturläge vad beträffar sysselsättning, kapacitetsutnyttjande och pris — kostnadsmarginaler, dels beräkna en »behållen vinst», som är ett uttryck för den faktiska lönsamheten. Vinstbegreppets olika innebörd betingas härvid i första hand av skattetrycket.

ligen starkt inte endast från företag till företag utan också från ett år till ett annat inom samma företag. På sin höjd kan den redovisade vinsten ge en allmän uppfattning om lönsamhetens allmänna utvecklingstendenser på längre sikt.

Ett av de viktigaste skälen till att man inte kan använda den redovisade vinsten såsom underlag för en konjunkturbedömning är de många olika och från år till år ofta växlande principer efter vilka skatteposterna bokföras. Avsikten med föreliggande bokslutsbearbetning är därför i första hand att korrigera den redovisade nettovinsten för skatteposternas växlande bokföring, så att större jämförbarhet mellan olika industrigrenar och olika år erhålles. Denna korrigering innebär en beräkning av »vinst före skatt» och »vinst efter skatt». En redogörelse för det sätt, på vilket denna beräkning skett, lämnas nedan under »Bearbetningsprinciper».

Syftet med årets bokslutsbearbetning är också liksom tidigare år att belysa utdelningspolitiken och fonderingarna.

För att erhålla en något fullständigare bild av utvecklingen under åren 1937—1944 än vad en bokslutsbearbetning kan ge, har årets undersökning vidare kompletterats med en redovisning av företagens taxerade belopp, försäljningsvärden, övriga intäkter samt lönesummor. På grundval härav har frågan om fördelningen av industriens bruttointäkter på bl. a. löner, skatter och utdelningar belysts.

Det bör framhållas, att slutsatser av undersökningen måste dragas med rätt stor försiktighet. Sålunda torde man inte få lägga alltför stor vikt vid förändringarnas storlek år från år. Däremot torde man vara berättigad att anse förändringarnas riktning signifikativ, även om resultatet inte är tillämpligt på hela industrien, emedan materialet endast omfattar större och medelstora företag. Vidare bör erinras om att urvalet av företag och grupperingen på olika branscher måst ske på sådant sätt, att en ofta mycket heterogen produktion faller under en och samma branschbeteckning. Detta framgår av redogörelsen för urvals- och grupperingsprinciperna.

Omfattning och representativitet. Urvalsprinciper och gruppering.

Årets undersökning omfattar en bearbetning av 193 industriföretags bokslut. Sammanlagda arbetarantalet vid de i undersökningen ingående företagen uppgick år 1942 till drygt 25 % av det i industristatistiken redovisade antalet i hela industrien. Detta i förhållande till antalet företag höga representativitetstal är ett uttryck för att inom varje bransch i främsta rummet utvalts de större företagen. Storleken hos de »större» företagen växlar ju dock från bransch till bransch.

Företagen ha utvalts i syfte att visa vinstutvecklingen inom den inhemska

industriproduktionen. Företag av holdingtyp eller sådana, som ha dominerande utländska intressen, ha inte medtagits. Vidare ha sådana företag uteslutits, där staten har dominerande intressen eller där prissättningen skett enligt speciella avtal med staten. När flera företag varit samman slutna i en koncern, har antingen moderföretagets eller de större dotterbolagens bokslut bearbetats. Det senare alternativet har valts i de fall, då innehav av aktier i dotterbolag dominerat bland moderföretagets tillgångar.

Det begränsade antalet företag har inte ansetts tillfyllest för en mera detaljerad uppdelning på undergrupper. Till gruppen »metallindustri» ha sålunda hänförs järn- och stålverk, övriga metallverk samt mekaniska verkstäder. Som »bruk» ha räknats ett antal företag, som kombinera framför allt järn- och stålverk med massa- och pappersfabriker. Gruppen »kemisk-teknisk industri» innefattar bl. a. sådan olikartad produktion som tvål och tvättmedel, färger och fernissor samt tunga kemikalier. Det bör vidare påpekas att ett antal företag, som inte kunnat sammanföras under någon gemensam branschbeteckning, dock ingår i summan för hela industrien.

Bearbetningsprinciper.

För att möjliggöra korrigeringen av de redovisade nettovinsterna med hänsyn till den växlande bokföringen av skatteposterna ha från företagen inhämtats upplysningar angående alla de belastningar för skatteändamål av vinst- och förlusträkningen, som skett »före bokslutet» (*»skattebelastning»*)¹ samt angående de skatter, som belöpa sig på (komma att tagas ut av) respektive års vinster (*»skatteuttag»*), varvid 1944 års skatteuttag uppskattats av företagen. På grundval av dessa uppgifter har *»vinst före skatt»* och *»vinst efter skatt»* kunnat beräknas på följande sätt:

redovisad nettovinst plus alla skattebelastningar av vinst- och förlusträkningen = »vinst före skatt»;

»vinst före skatt» minus »skatteuttag» = »vinst efter skatt».

I de fall, då vinst efter skatt överstiger den redovisade vinsten, ha belastningarna av vinst- och förlusträkningarna för skatteändamål således varit större än de skatter, som belöpa sig på årets vinst (skatteuttaget). I motsatt fall ha nämnda belastningar varit mindre än skatteuttaget.

En differens mellan vinst efter skatt och redovisad vinst kan ha olika förklaringar. Man måste här till att börja med skilja mellan två olika skattebokföringsprinciper. Företagen kunna dels göra *avsättningar* för att kommande år möta de på årets vinst belöpande skatterna, dels belasta

¹ I detta belopp kunna ingå följande poster: 1) under året erlagda skatter, 2) upplupna till sitt belopp kända skatter, 3) upplupna beräknade skatter, 4) ytterligare avsättning till skatte-reserv. Däremot ingå *icke* belopp, som avsatts efter bokslutet, d. v. s. vid vinstfördelningen.

vinst- och förlusträkningen endast med de *under året erlagda* skatterna — som alltså egentligen belöpa sig på de två föregående årsvinsterna. Om den förstnämnda skattebokföringsprincipen tillämpas, betyder en positiv differens att man låtit skattefonderingen överstiga skatteuttaget, vare sig detta har skett t. ex. i konsolideringssyfte eller är följd av en förväntad men utebliven skattehöjning eller en inte förutsedd skattesänkning. En negativ differens betyder å andra sidan att skattefonderingen understigit skatteuttaget, vare sig detta beror på alltför liten skatteavsättning redan med tanke på kända skattesatser eller på en inte förutsedd skattehöjning. Om den sistnämnda skattebokföringsprincipen tillämpas, kan en positiv differens vara en följd av en nedgång i den redovisade vinsten eller av en skattesänkning och vice versa.

Förklaringen till att vinst efter skatt är större än den redovisade vinsten kan emellertid även ligga däri, att man beslutat övergå från den sistnämnda till den förstnämnda skattebokföringsprincipen. I så fall får man nämligen under ett övergångsår en dubbel belastning av vinst- och förlusträkningen för skatteändamål. Omvänt kan förklaringen till att vinst efter skatt är mindre än redovisad vinst vara en ändring av skattebokföringspraxis av motsatt innebörd, eftersom man då under ett övergångsår inte får någon skattebelastning alls av vinst- och förlusträkningen. Slutligen kan en differens uppstå därigenom att vinstredovisningen i det officiella bokslutet sker efter andra värderingsprinciper än redovisningen inför skattemyndigheterna, m. a. o. därigenom att taxerat belopp avviker från den redovisade vinsten mera än som svarar mot kronoskatterna.

»Vinst före skatt» kan ofta sägas vara en relativt god konjunkturindikator, även om dess värde såsom sådan minskas under tider med snabb penningvärdeförsämring, då utvecklingen helt domineras av en oavbruten stegring av alla nominella värdeserier. En felkälla ligger vidare alltid däri, att olika avskrivnings- och lagervärderingsprinciper kunna tillämpas och däri att avsättningar till pensionsfonder och dylikt kunna bokföras och redovisas efter skiljaktiga principer under olika år.

»Vinst efter skatt» kan anses ge en ganska god vägledning för bedömning av lönsamhetens utveckling.¹ Även denna vinst har dock brister gemensamma med den redovisade vinsten. En av de största av dessa betingas emellertid inte av någon skiftande bokslutspraxis utan ligger i sakens natur. Vid varje beräkning av den faktiska lönsamheten måste nämligen betydande godtycklighet alltid föreligga, eftersom det inte finns någon objektiv norm för vad som är att anse som vinst. Även om vinst efter skatt kan korrigeras med ledning av uppgifter rörande »överskottsdispositioner» eller rörande lagervärderingsprinciperna, kan man därför aldrig

¹ Denna lönsamhet skall givetvis jämföras med t. ex. den nominella löneutvecklingen »efter skatt» för industriarbetare, däremot ej med reallöneutvecklingen.

erhålla något fullt objektivt uttryck för lönsamheten, d. v. s. den »behållna vinsten».

Uppgifterna om *utdelningar* ha erhållits ur företagets bokslut. Genom avdrag för utdelningarna från vinst efter skatt har *fonderingen* beräknats. Denna fondering måste anses vara ett bättre uttryck för den faktiska konsolideringen än den fondering, som kan framräknas genom avdrag för utdelningarna från den *redovisade* vinsten.

Angående *försäljningsvärde*, *övriga intäkter*, *lönesumma* och *taxerat belopp* ha uppgifter inhämtats direkt från företagen. Försäljningsvärdet har beräknats exklusive returer och rabatter. Bruttointäkterna ha erhållits genom att summera övriga intäkter och försäljningsvärde. Övriga intäkter utgöra dock i föreliggande företagsurval en obetydlighet jämfört med tillverkningarnas försäljningsvärde.¹ Utbetald lönesumma avser samtliga anställda. En uppdelning har emellertid skett så att en jämförelse mellan lönesummans utveckling för arbetare och för förvaltningspersonal blivit möjlig. Gränsdragningen mellan arbetare och förvaltningspersonal har visserligen ej sällan varit svår, men den felmarginal, som härigenom kommit att föreligga, torde dock vara utan större praktisk betydelse. Taxerat belopp avser taxeringen till statlig inkomst- och förmögenhetsskatt. För åren 1937—1943 ha uppgifterna lämnats efter debetsedlarna, för 1944 efter 1945 års deklARATIONER.

Vinstutvecklingen samt utdelningarna ha ställts i relation till *eget kapital*, d. v. s. aktiekapital, årets redovisade vinst samt egna fonder. Till dessa räknas inte skattefonder, pensionsfonder och dylikt. Som regel torde eget kapital vara räknat i underkant, eftersom anläggningars och lagers bokvärden ofta äro betydligt nedskrivna. Därför bli relationstalen mellan exempelvis utdelning å ena sidan och eget kapital å andra sidan i allmänhet för höga.

Skatteuttagets fördelning på kronoskatt, krigskonjunkturskatt och kommunalskatt — inklusive skogsaccis och fastighetsskatt — har angivits av företagen. För 1944 är uppskattningen av skatteuttaget givetvis något ungefärlig, särskilt vad beträffar krigskonjunkturskatt.

Undersökningens resultat.

Den allmänna utvecklingen (diagram 1 och 2, tabell 1 A och B, 2, 3 och 4 samt tabellbilaga I).

Vinst före skatt. Taxerat belopp. Vinst före skatt, som stigit i ganska jämn takt under alla krigsåren, ökade mellan 1943 och 1944 med 4,7 %

¹ Eftersom övriga intäkter utgöra en mycket ringa del av bruttointäkterna, spelar det i fortsättningen i praktiken ingen roll att lönesumman liksom vinster, utdelningar och skatter jämföres med bruttointäkterna i stället för med försäljningsvärdet, vilket för lönesummans del hade varit det riktigaste.

jämsides med en ökning med 2,7 % av bruttointäkterna och med 3,5 % av lönesumman. 1944 års vinst före skatt ligger därmed nära 50 % över genomsnittet för åren 1937—1939. Stegringen över förkrignivån är anmärkningsvärt nog nästan alldeles densamma som för bruttointäkternas (50,7 %) och lönesummans (47,4 %) del.

Det *taxerade beloppet* följer nära utvecklingen av vinst före skatt, ehuru det, framför allt på grund av avdragen för kommunalskatterna, ligger på en något lägre nivå.

Skatteuttag. Vinst efter skatt. Redovisad vinst. Skatteuttaget av vinst före skatt har nästan oavbrutet ökat från omkr. 25 % 1937 till omkr. 45 % 1944. I absoluta tal ha skatterna ökat från 42,1 milj. kr 1937 till 110,2 milj. kr 1944, d. v. s. med 160 %.¹ Skatteökningen hänför sig till kronoskatten, varjämte krigskonjunkturskatten sedan 1942 blivit av större betydelse.

Ökningen av skatteuttaget var i början av kriget så stark, att *vinst efter skatt* sjönk under förkrignivån, trots de på många håll goda konjunkturerna och därmed följande stegring av vinst före skatt. Under de följande krigsåren ha skatterna visserligen tagit i anspråk största delen av ökningen i vinst före skatt men dock lämnat rum åt en långsam men jämn stegring av vinst efter skatt. 1943 nåddes sålunda 1937—1939 års nivå och 1944 uppvisas en stegring i förhållande till 1943 med 2,8 %. Det bör dock anmärkas, att en viss felmarginal kan föreligga beträffande 1944. Företagens uppskattning av krigskonjunkturskatten kan nämligen, i likhet med vad som i fjol var fallet beträffande 1943 års krigskonjunkturskatt, kanske vara något för låg och vinst efter skatt därför något för hög.

Då på många håll en betydande utbyggnad inom den av undersökningen omfattade industrien skett sedan krigsutbrottet, är senare års vinst efter skatt såsom indikator på lönsamheten inte helt jämförbar med tidigare års. Den bör närmast ställas i relation till eget kapital och bruttointäkter. Vinst efter skatt visar sig då 1944 utgöra samma procentuella andel av eget kapital som åren närmast före kriget, d. v. s. omkr. 7 %. Dess andel av bruttointäkterna har däremot sjunkit från omkr. 6 % till 4,5 %.

Den *redovisade vinsten* sammanfaller ganska väl med vinst efter skatt. Att den inte stigit i takt med det taxerade beloppet är i första hand en följd av skattehöjningarna. Den förhållandevis goda överensstämmelsen mellan redovisad vinst och vinst efter skatt visar, att någon konsolidering i stort sett inte skett under en eller annan form av skattebokföring. En annan sak är att skattebelastningarna i bokslutet under enstaka år inte motsvarat skatteuttaget och att den redovisade vinstens förändringar mellan vissa år därför äro missvisande. Sålunda är stegringen mellan 1938

¹ Det bör erinras om att värnskatt togs ut ur 1938 års vinst, varför år 1937 i skattehänseende bör räknas som »sista fredsår».

och 1939 visserligen en indikator på ett förbättrat konjunkturläge men inte på en förbättrad lönsamhet. Den redovisade vinsten låg 1939 i själva verket alltför högt i förhållande till vinst efter skatt. Skattebelastningen av vinst- och förlusträkningarna var med andra ord mindre än som svarade mot de ökade skatter, som kommo att läggas på 1939 års vinst. Å andra sidan var förhållandet det omvända 1940 och 1941. Den redovisade vinsten var då lägre än vinst efter skatt. Detta torde bl. a. ha berott på en omläggning av skattebokföringspraxis i flera fall, innebärande att man övergick från att konsekvent belasta vinst- och förlusträkningen med under året erlagda skatter till att göra särskilda skatteavsättningar för beräknade ökade skatter, varigenom en dubbel skattebelastning blev följden under dessa år. Det torde emellertid också ha berott på en ökad skatteavsättning i flera av de företag, där man överhuvudtaget inte belastar vinst- och förlusträkningen med de under året erlagda skatterna utan med en årlig skatteavsättning.

Utdelning och fondering. 1944 och 1943 års *utdelningar* äro nästan lika stora både i absolut belopp och i procent av eget kapital.

Under hela den period, varöver undersökningen sträcker sig, har utdelningen varit ganska stabil. Strävan att trots växlingarna i läget bibehålla oförändrad utdelning är tydlig. I procent av eget kapital har utdelningen sålunda varierat endast mellan 4,8 och 4,1 %. Sedan 1941 har procenttalet varit praktiskt taget helt oförändrat (knappt 4,5 %). I procent av vinst före skatt föreligger däremot en kraftig nedgång.

En fullständigare bild av utdelningspolitiken erhålles i tabell 1 A och B, där spridningen av utdelningsförändringarna i procent av eget kapital angivits.

1944 års utdelning i procent av eget kapital avviker från 1943 års endast i ett förhållandevis ringa antal företag. (Tabell 1 A.) Endast 30 av de 193 företagen uppvisa sålunda en förändring överstigande $\frac{1}{2}$ procent i någondera riktningen, varav 19 ökning och 11 sänkning.

Jämförelsen i tabell 1 B mellan utdelningarna 1944 och 1937—1939 visar, att nära hälften av alla företag ha samma eller mycket obetydligt förändrad utdelning i procent av eget kapital. I den andra hälften överväga sänkningarna. (59 sänkningar mot 41 höjningar.) Endast textil- och beklädnadsindustrien samt sko- och läderindustrien uppvisar ett större antal höjda än sänkta utdelningar. Utdelningsförändringarna äro i samtliga industrigrenar i allmänhet av begränsad storleksordning. Sålunda visa exempelvis endast 9 av de 193 företagen en utdelningshöjning med mera än 2,5 % av det egna kapitalet. 17 företag visa sänkningar med mera än 2,5 %.

Fonderingarna uppvisa sedan 1941 en betydande stabilitet.

En jämförelse mellan åren närmast före kriget och senare år synes ge

vid handen, att konsolideringen inte mera väsentligt ökat. Med den skärpning av skattetrycket, som skett, skulle en ökning av den synliga konsolideringen tydligen varit möjlig endast om de i procent av eget kapital redan sänkta utdelningarna ytterligare sänkts. Det bör å andra sidan framhållas, att en konsolidering kan ha skett före bokslutet — t. ex. genom extraordnåra avskrivningar, möjliggjorda bl. a. genom den fria avskrivningsrätten på lager och maskiner. Den verkliga konsolideringen kan därför inte bedömas enbart med ledning av den i boksluten synliga fonderingen. Frågan beröres för vissa industrigrenars del ur en speciell synpunkt i undersökningen rörande investeringsverksamhetens finansiering.

Tabell 1 A. 1944 års utdelning i procent av eget kapital. Avvikelse från 1943 års nivå.

Ökning och minskning %	Metall-industri	Bruk	Trä- och massa-industri	Pappers- och grafisk industri	Livs-medels-industri	Textil- och beklädnads-industri	Sko- och läder-industri	Kemisk-teknisk industri	Övriga	Hela industrien
+3,6—	1	—	—	—	2	—	2	1	—	6
+2,6—3,5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
+1,6—2,5	—	—	—	1	—	—	2	—	—	3
+0,6—1,5	1	—	1	1	—	1	1	3	1	9
±0,0—0,5	34	8	28	12	21	22	11	12	15	163
-0,6—1,5	3	1	—	—	—	1	1	2	—	8
-1,6—2,5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
-2,6—3,5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
-3,6—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	2
Antal företag	41	9	29	14	23	25	17	18	17	193

Tabell 1 B. 1944 års utdelning i procent av eget kapital. Avvikelse från 1937—1939 års genomsnittsnivå.

Ökning och minskning %	Metall-industri	Bruk	Trä- och massa-industri	Pappers- och grafisk industri	Livs-medels-industri	Textil- och beklädnads-industri	Sko- och läder-industri	Kemisk-teknisk industri	Övriga	Hela industrien
+3,6—	2	—	—	1	1	—	1	—	1	6
+2,6—3,5	1	—	—	—	1	—	—	—	1	3
+1,6—2,5	1	1	—	2	1	4	3	—	—	12
+0,6—1,5	2	2	4	—	3	4	2	2	1	20
±0,0—0,5	21	2	14	6	8	13	10	9	10	93
-0,6—1,5	5	3	5	3	6	4	1	3	—	30
-1,6—2,5	2	—	1	2	2	—	—	3	2	12
-2,6—3,5	3	—	3	—	—	—	—	—	1	7
-3,6—	4	1	2	—	1	—	—	1	1	10
Antal företag	41	9	29	14	23	25	17	18	17	193

Bruttointäkternas fördelning på löner, skatter, vinster och utdelningar. Bruttointäkterna motsvaras bokföringsmässigt förutom av fondering inom företaget, dels av intäkter för i första hand andra företag — främst genom inköpen av råvaror och halvfabrikat — dels av inkomster för enskilda personer och beskattande myndigheter. De sistnämnda bestå av löner, utdelning till aktieägarna samt skatter. Det sammanlagda värdet av dessa »inkomstbildande» poster har utvecklats ungefär i takt med bruttointäkterna. Det uppgick sålunda såväl 1937 som 1944 till ungefär en tredjedel av bruttointäkterna. Mellan de som »inkomstbildande» betecknade posterna ha emellertid sedan förkrigstiden vissa betydande förskjutningar ägt rum. Av deras sammanlagda värde har skatternas andel stigit från 7,3 % till 12,2 %, medan utdelningarnas sjunkit från 13,7 % till 9,3 %. Stat och kommun kan således sägas ha bytt plats med aktieägarna i fråga om andelen i företagsresultatet. De anställda ha däremot behållit en relativt konstant andel nämligen nära 80 %. Den är dock något skiftande i olika industrigrenar, beroende i första hand på antalet arbetare i förhållande till produktionsvärdet — d. v. s. på industriens tekniska struktur. Den har vidare ökat något i vissa industrigrenar och minskat i andra, ehuru inom rätt små marginaler (tabellbilaga II).

Den förskjutning i fördelningen av bruttointäkterna, som här angivits, framgår även av diagram 2. Medan lönesumman utvecklas ungefär parallellt med bruttointäkterna, visar vinst efter skatt en betydligt mindre stegring.

En anmärkningsvärd utveckling kan konstateras beträffande lönesummans fördelning på arbetare och förvaltningspersonal (tabell 4). Det framgår att förvaltningspersonalens lönesumma i det närmaste fördubblats sedan 1937. Stegringen är ganska jämn över hela perioden, även om den är särskilt markerad under senare år. Förvaltningspersonalen fick 1944 nära 23 % av hela lönesumman mot drygt 18 % 1937.¹ Denna utveckling beror framför allt på att antalet anställda i en eller annan form av förvaltningstjänst stigit kraftigt i samtliga industrigrenar. Bakom detta ligger i sin tur bl. a. en vidgad verksamhet på driftsplaneringens, arbetsstudiernas och företagsstatistikens område samt vidare en betydande utbyggnad av den tekniska forskningen inom industrien. Även om denna utveckling i någon mån sammanhängt med de speciella kristidsförhållandena — bl. a. har myndigheternas krav på en mångfald uppgifter tagit mycket personal i anspråk — har man i stort sett säkerligen att göra med en bestående förändring.

¹ Det är möjligt att stegringen av förvaltningspersonalens lönesumma något överdrives, emedan en inte alldeles ovanlig övergång från vecko- till månadsavlönning kan ha medfört, att personer, som tidigare betecknats som arbetare, kommit under beteckningen förvaltningspersonal. Någon större roll torde detta dock knappast ha spelat.

Tabell 2. Bruttointäkternas fördelning.
Samtliga industrigrenar. 193 företag.

År	I procent av bruttointäkterna					
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma	Råvaror, halvfabrikat, bränslen etc., avskrivningar, amorteringar, räntor, kapitalinvesteringar m. m.
1937	8,4	6,3	4,0	2,2	23,4	70,4
1938	8,2	5,8	4,1	2,4	25,0	68,5
1939	8,2	4,8	3,6	3,5	24,9	68,0
1940	8,5	4,9	3,2	3,6	23,6	69,6
1941	8,4	5,0	3,2	3,4	23,2	70,2
1942	7,9	4,5	2,9	3,4	23,2	70,5
1943	8,0	4,5	2,9	3,6	23,7	69,8
1944	8,2	4,5	2,8	3,7	23,9	69,6

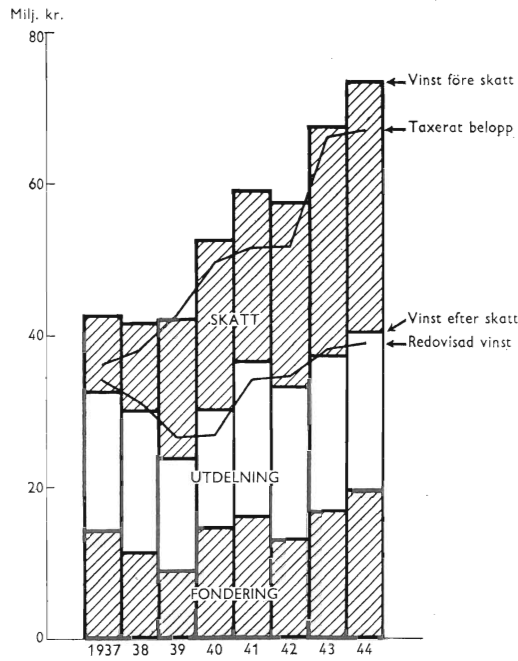
Tabell 3. Utdelning, skatter och lönesumma. Procentuell fördelning.
Samtliga industrigrenar. 193 företag.

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	576,3	13,7	7,3	79,0
1938	585,4	13,0	7,7	79,3
1939	675,1	11,2	10,8	78,0
1940	676,2	10,6	11,8	77,6
1941	724,6	10,6	11,4	78,0
1942	819,5	9,8	11,6	78,6
1943	872,4	9,5	11,8	78,7
1944	904,7	9,3	12,2	78,5

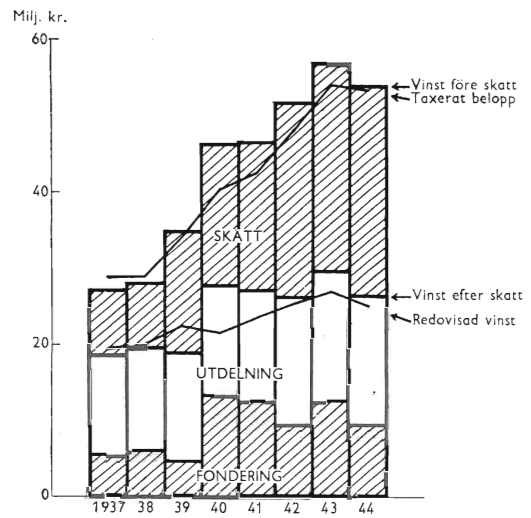
Tabell 4. Utbetalld lönesumma.¹

År	Milj. kr.		Index 1937—1939 = 100	
	Arbetare	Förvaltningspersonal	Arbetare	Förvaltningspersonal
1937	387	84	95	93
1938	370	90	95	100
1939	426	97	110	107
1940	416	105	107	117
1941	445	116	115	129
1942	505	135	130	149
1943	533	148	137	165
1944	543	161	140	179

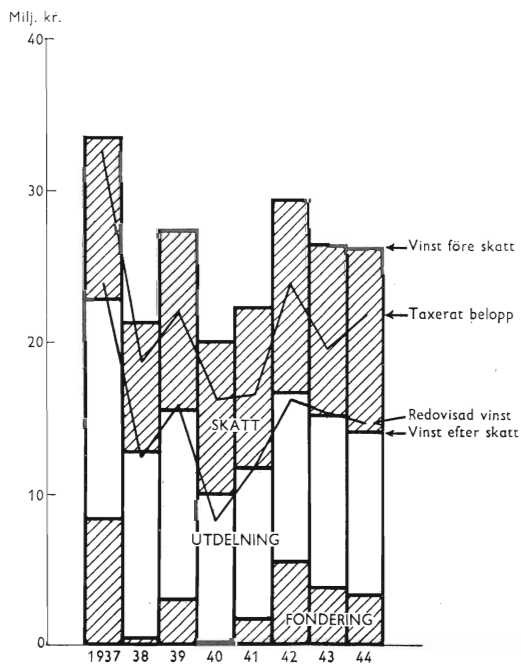
¹ Totala lönesumman enligt tabell 4 överensstämmer inte helt med lönesumman enligt tabellbilaga I, eftersom i den senare ingå samtliga företag, medan ett par företag, som inte kunnat specificera lönesumman, saknas i tabell 4.

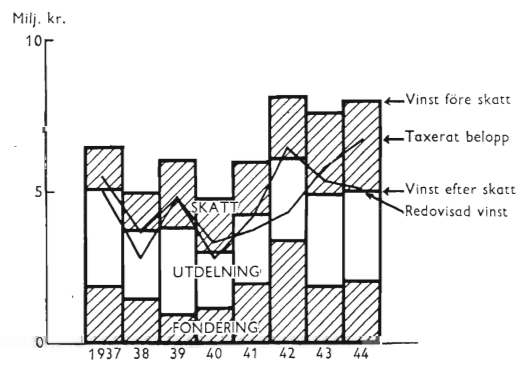
Metallindustri.

Bruk.

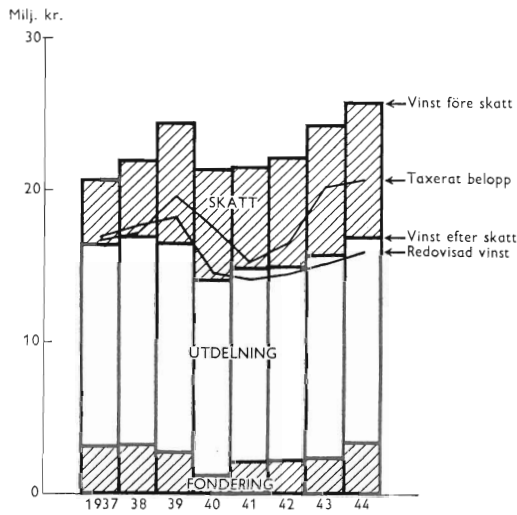

Trä- och massaindustri.

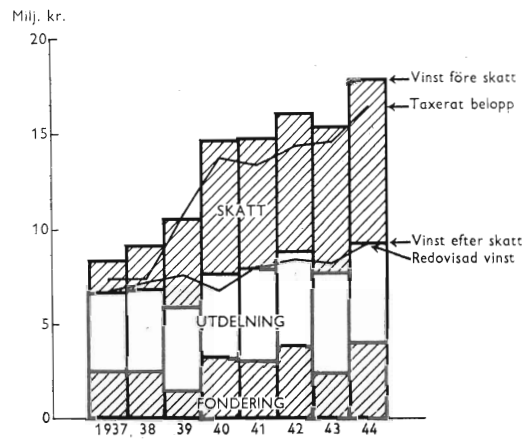

Pappers- och grafisk industri.

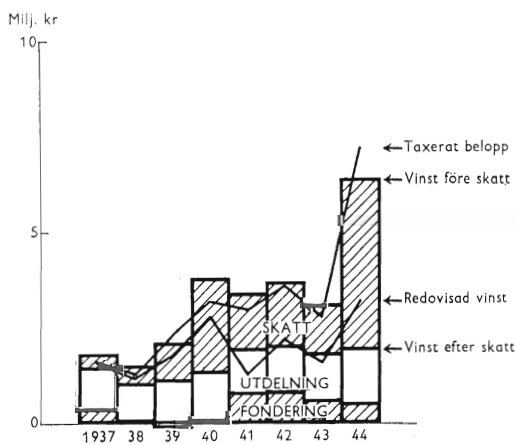
Diagram 3. Vinster, skatter och

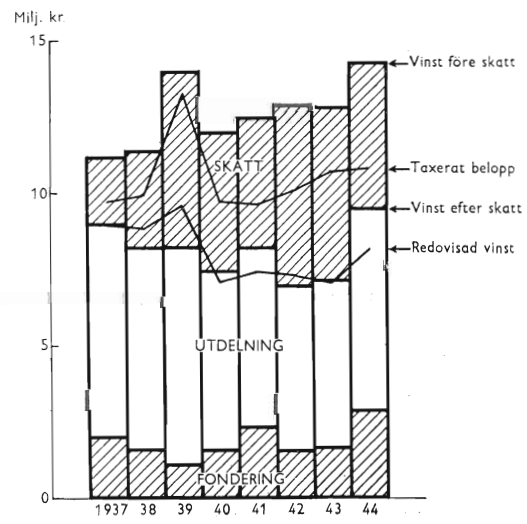
Livsmedelsindustri.

Textil- och beklädnadsindustri.

Sko- och läderindustri.

Kemisk-teknisk industri.

utdelningar inom olika industrigrenar.

Utvecklingen i olika industrigrenar (diagram 3, tabell 1 A och B samt tabellbilaga I och II).

Metallindustrin, där de mekaniska verkstäderna helt dominera i föreliggande företagsurval, redovisar för 1944 en uppgång i förhållande till 1943 av vinst före skatt med 8,5 % och av vinst efter skatt med 8,3 %, vidare i det närmaste oförändrad utdelning (4,1 % av eget kapital) samt någon ökning av fonderingen.¹ Samtidigt härmed ha bruttointäkterna och lönesumman något ökat.

Vid jämförelse mellan 1944 och åren närmast före kriget uppgår ökningen av vinst före skatt inom metallindustrin till omkring 75 %, vilket är praktiskt taget samma ökning som för bruttointäkternas del. Vinst efter skatt uppvisar en betydligt mindre höjning, nämligen med 41,1 %, beroende på skattetryckets kraftiga skärpning. Skatteuttaget av vinst före skatt ökade sålunda från 23,8 % 1937 till 45,1 % 1944. Lönesumman, slutligen, visar en något mindre ökning, nämligen med 62 %, än vinst före skatt och bruttointäkter, om man jämför 1944 med genomsnittet för 1937—1939. Om man i stället jämför med de två sista fredsåren 1937—1938, får man däremot en större ökning, vilket beror på en kraftig stegring av lönesumman redan 1939. Utdelningen i procent av eget kapital är ungefär densamma 1944 som före kriget. Över hälften av företagen har praktiskt taget oförändrad utdelning (tabell 1 B) och i den andra hälften överväga antalet sänkningar. Fonderingen har inte obetydligt ökat. Karakteristisk för denna bransch är fonderingens i förhållande till exempelvis vinst före skatt särskilt betydande omfattning jämfört med den övriga industrien. Metallindustrin är ju ofta mycket kapitalkrävande och uppvisar en livlig investeringsverksamhet under de gångna krigsåren. Vidare har en konsolidering inför väntade påfrestningar under efterkrigstiden tett sig särskilt önskvärd bl. a. i denna bransch.

Lönesummans andel av bruttointäkterna var 1944 drygt 27 % medan utdelningens och skatternas utgjorde 1,9 resp. 3,0 %. Lönesummans andel är densamma som 1937 medan utdelningens sänkts och skatternas höjts.

Den tidigare omtalade förhållandevis mycket kraftiga utökningen av förvaltningspersonalen är utpräglad i metallindustrin. Förvaltningspersonalens andel av totala lönesumman har sålunda ökat från $\frac{1}{5}$ till $\frac{1}{4}$.

Utvecklingen inom gruppen *bruk* har under 1944 inte varit fullt så gynnsam som under 1943. En viss nedgång i såväl vinst före skatt som vinst efter skatt, framträdande även i den redovisade vinsten och det taxerade beloppet, föreligger sålunda, jämsides med en nedgång i bruttointäkterna. Lönesumman har däremot stigit något.

¹ Utvecklingen är emellertid olika inom järn- och stålverk å ena sidan och verkstäderna å den andra sidan. Medan de senare uppvisa ett förbättrat vinstläge är förhållandet omvänt för järn- och stålverkens del.

Vid jämförelse mellan 1944 och åren närmast före kriget uppvisar denna industri dock en rätt gynnsam bild. Stegringen av vinst före skatt har varit tillräckligt stor (relativt större än stegringen av bruttointäkterna och lönesumman) för att trots en dryg tredubbling av skatterna ge en ökning av vinst efter skatt. Då utdelningen samtidigt bibehållits vid nästan alldeles samma procenttal av eget kapital som före kriget, har fonderingen kunnat ökas.

Trä- och massaindustriens läge har försämrats mellan 1943 och 1944. Visserligen är nedgången i vinst före skatt obetydlig, men vinst efter skatt har sjunkit med 7,3 % samtidigt med en nedgång i bruttointäkterna med 8,7 %. Totala lönesumman har minskat obetydligt, men karakteristiskt är att förvaltningspersonalens lönesumma ökat på grund av nyanställningar.

I jämförelse med förkrigstiden är skogsindustriens läge av förklarliga skäl ogynnsamt. Bruttointäkterna ha trots prisstegringar sjunkit betydligt, medan lönesumman stigit, trots att sysselsättningen nedgått. Lönesummans andel av bruttointäkterna har därför påtagligt ökat. Vinst före skatt har i förhållande till 1937 sjunkit med 21,5 % och i förhållande till 1937—1939 med 4,7 %, vinst efter skatt med 38,6 % resp. 18,6 % och utdelningen med 25,9 % resp. 18,0 %. Såväl vinst efter skatt som utdelning ligger numera utpräglat lågt i förhållande till eget kapital nämligen vid respektive 4,0 % och 3,0 %, medan genomsnittet för samtliga industrigrenar är 6,9 % respektive 4,4 %. Även i förhållande till bruttointäkterna ha såväl vinster som utdelningar sjunkit.

Förvaltningspersonalens mycket betydande utökning framgår av att dess lönesumma mellan 1937 och 1944 stigit med inte mindre än 53,3 %, medan arbetarnas lönesumma blivit nästan oförändrad. Relationen mellan arbetare och förvaltningspersonal har därför avsevärt förändrats. Även om den sålunda förändrade relationen inte blir bestående i sin helhet, när sysselsättningen vid fabriker ökar, kommer dock förvaltningspersonalen även i fortsättningen otvivelaktigt att utgöra en större del av totala antalet anställda än före kriget. En viktig anledning härtill är utvecklingen mot högre grad av förädling av produkterna samt den tekniska forskningens numera betydande omfattning.

Pappers- och grafisk industri har ett mindre gynnsamt vinstläge i förhållande till tiden före kriget än vad fallet är med trä- och massaindustrien. Vinst före skatt ligger 1944 sålunda 23,1 % över 1937 års nivå och 35,0 % över 1937—1939. Vinst efter skatt har däremot sedan 1937 sjunkit med 3,8 % men i förhållande till 1937—1939 stigit med 16,0 %. Bruttointäkterna ha stigit med 45,6 % resp. 55,5 %, medan utdelningarna 1944 ligga lägre än 1937 men nästan oförändrade i förhållande till genomsnittet

för 1937—1939. Pappersindustriens mindre ogynnsamma läge beror på de större möjligheter man haft att få kompensation för exportnedgången genom ökad försäljning på hemmamarknaden. Förhållandena ha dock gestaltat sig ganska olika i olika delbranscher.

Läget 1944 synes vara något bättre än 1943. Vinst före skatt har sålunda ökat med 5,3 % och vinst efter skatt med 2,0 % jämsides med uppgång av bruttointäkter och lönesumma med 7,7 % respektive 6,3 %.

Utdelningen har trots detta från 1943 till 1944 sänkts såväl i absolut belopp som i procent av eget kapital.

Livsmedelsindustriens vinstresultat synes ha något förbättrats under 1944. Både vinst före och vinst efter skatt har från 1943 stigit något (6,1 % resp. 7,0 %), liksom också det taxerade beloppet. Bruttointäkterna visa samtidigt en mindre ökning (4,0 %) liksom lönesumman (3,7 %). Utdelningen är emellertid oförändrad.

Utvecklingen under de gångna krigsåren i denna bransch företer en bild, som på ett slående sätt överensstämmer med växlingarna i försörjningsläget. Det allmänna vinstläget är, trots förbättringen under senare år, mindre gynnsamt, då vinst före skatt uppvisar en mycket måttlig höjning, medan vinst efter skatt ligger vid ungefär samma nivå som före kriget. Lönesummans andel av bruttointäkterna är i denna industrigren förhållandevis ringa, vilket i första hand beror på de dyra råvarorna. Andelen har minskat under kriget då bruttointäkterna stigit med omkring 50 % men lönesumman endast med omkring 35 %. Förutom på skatthöjningarna torde detta bero på den för livsmedelsindustrien särskilt betydande råvarufördyringen. Även utdelningens andel av bruttointäkterna har minskat.

Textil- och beklädnadsindustrien visar efter 1943 års försämrade resultat för 1944 ett betydligt förbättrat vinstläge. Samtidigt med en ökning med 4,5 % av bruttointäkterna och med 6,3 % av lönesumman steg sålunda vinst före skatt med över 16 %, medan vinst efter skatt steg med 19,5 %. Då utdelningarna sänkts något, nämligen från 4,8 % till 4,5 % av eget kapital, har fonderingen ökat ganska avsevärt.

I förhållande till 1937—1939 är läget också gynnsamt. Vinst efter skatt ligger 1944 nära 50 % högre än före kriget. Bruttointäkterna ha emellertid stigit med nära 60 % under samma tid, varför vinst efter skatt numera tar en minskad del av dessa än före kriget. Även lönesumman har stigit mindre än bruttointäkterna, nämligen med 45 %, varför också dess andel minskat. Utdelningarnas andel har likaledes blivit mindre, nämligen 1,9 % mot 2,4 % 1937, medan skatternas i det närmaste tredubblats mellan det i skattehänseende sista fredsåret, 1937, och 1944.

Sko- och läderindustrien har från 1943, som var ett förhållandevis mindre gynnsamt år, till 1944 en avsevärd ökning av vinst före skatt. Även bruttointäkter och lönesumma öka kraftigt, ehuru inte i samma utsträckning (närmare 25 % resp. drygt 18 %). Vinstökningen sammanhänger till en betydande del med lagerrealisationer, varigenom lagerreserver upplöstes. Utvecklingen är därför mindre gynnsam än vad vinststegringen i och för sig visar. Ökningen av vinsten följes vidare av en synnerligen kraftig ökning av skatterna bl. a. i form av krigskonjunkturskatt, varför stegringen av vinst efter skatt är förhållandevis ringa (5,6 %). Utdelningen i procent av eget kapital har mellan 1943 och 1944 höjts från 3,9 % till 4,3 %.

I förhållande till förkrigsåren har 1944 års vinst efter skatt ökat med omkring 60 %. Dess andel av bruttointäkterna är ungefär oförändrad, eftersom de senare stigit med knappt 60 %. Utdelningens andel, som i denna industrigren hela tiden legat på en utpräglad låg nivå, har däremot ytterligare sjunkit. Även lönesummans andel har sjunkit, medan skatternas fyrdubblats.

Den *kemisk-tekniska industrien* redovisar för 1944 en betydande ökning av såväl vinst före som vinst efter skatt i förhållande till 1943 parallellt med en likaledes betydande ökning av bruttointäkterna (24,4 %) och av lönesumman (11,9 %). Utdelningen har höjts från 3,7 % till 4,7 % av det egna kapitalet. Emellertid torde ökningen vad vinst efter skatt beträffar kanske framstå såsom högre än vad som motsvarar verkligheten, beroende på att företagen inte tagit med i beräkningen någon krigskonjunkturskatt för 1944. Om denna skatt skulle bli av samma storleksordning som de två närmast föregående åren, skulle ökningen av vinst efter skatt begränsas till ungefär hälften.

Genom 1944 års förbättrade vinstresultat har vinst efter skatt kommit upp ungefär i nivå med förkrigsåren efter den betydande försämringen under mellanliggande år. Då den kemisk-tekniska industriens bruttointäkter ökat kraftigt, nämligen med 65 %, är vinstens andel av dessa dock betydligt mindre än före kriget. Samma är i ännu högre grad förhållandet med utdelningen, eftersom utdelningarna successivt sänkts under krigsåren med undantag för 1944. Då den relativt låga lönesumman — den kemiska industrien kräver ett förhållandevis ringa arbetarantal, vartill kommer att råvarorna ofta äro särskilt dyra — samtidigt visserligen stigit betydligt mera än både vinst före och vinst efter skatt, nämligen med nära 50 %, men dock mindre än bruttointäkterna, har även dess andel minskat något. Den utgör 1944 16,1 %, medan utdelningens utgör 3,2 %. Löners, skatters och utdelningars sammanlagda andel av bruttointäkterna är inte obetydligt mindre 1944 än 1937, vilket här liksom för livsmedelsindustriens del torde bero på den kraftiga råvarufördyringen.

FINANSIERINGEN AV
INDUSTRIENS INVESTERINGAR
1939—1944

Kapitalinvesteringar under sex krigsår.

Den industriella investeringsverksamheten har under de gångna krigsåren i stort sett varit livlig. Sammanlagda investeringarna inom den enskilda och den statliga industrien i byggnader — inklusive arbetarebostäder och skyddsrum —, transportanordningar, maskiner etc. under åren 1939—1944 kunna sålunda beräknas uppgå till närmare 4 000 milj. kr. Om man reducerar varje års investeringsbelopp med en byggnads- respektive en maskinkostnadsindex, kan detta beräknas motsvara omkr. 2 500 milj. kr. i förkrigspriser. Häri inkluderas både ersättning av förslitet realkapital och kapacitetsökningar. Uppgifterna gälla m. a. o. *brutto*investeringarna. Härtill komma rena underhållsarbeten, som av allt att döma endast i undantagsfall behövt bli eftersatta på grund av materialknappheten. Även om man räknar bort kristidsanläggningar — vilka enligt givetvis mycket ungefärliga beräkningar kunna uppskattas till 250 à 300 milj. kr.¹ — visar detta höga värde, att investeringsverksamheten under de sex krigsåren i genomsnitt icke varit mycket mindre än under 1930-talets högkonjunkturår, då bruttoinvesteringarnas värde i förkrigspriser uppgick till 400 à 500 milj. kr. årligen. Emellertid bör framhållas, att den statliga industrien under kriget svarar för en betydligt större del av den totala industriella investeringsverksamheten än tidigare, nämligen drygt 15 % mot knappt 10 % åren närmast före kriget.

Investeringsverksamheten har icke varit lika livlig under alla de sex krigsåren. Den kan icke heller sägas ha varit särskilt jämnt fördelad på de olika industrigrenarna, även om hänsyn togs till dessas olika absoluta storlek och det fasta realkapitalets skiftande relativa storlek i olika branscher.

Under 1940 voro investeringarna betydande i huvudsak endast i de av rustningskonjunkturen direkt påverkade industrierna. Detta sammanhänge med det ovissa krigsläget och de korta framtidsperspektiv, som då satte sin prägel på näringslivet likaväl som på den offentliga verksam-

¹ Härvid medräknas endast sådana anläggningar, som utan större tvekan måste anses kristidsbetonade. Härtill komma alltså eventuellt sådana anläggningar, som med större eller mindre sannolikhet komma att visa sig föga »fredsdugliga».

heten. Under 1941, då man räknade med ett långvarigt krig, voro investeringarna för ersättningsproduktion särskilt stora. När man från 1942 vågade planera på längre »fredssikt», fingo kapitalinvesteringarna i de flesta industrigrenar en betydande omfattning, som de sedan bibehållit, trots att de speciella investeringarna för rustnings- och ersättningsproduktion efter hand minskat. En viss nedpressning framtvingades dock överlag under 1944 av knapphet på byggnadsmaterial.

I förhållande till totala anläggningsvärdet och anläggningarnas tekniska livslängd ha krigsårens sammanlagda investeringar varit särskilt betydande i den tunga industrien — där investeringsverksamheten varit livlig i de flesta företag — samt i kraftverken. Däremot ha de varit mera begränsade i bl. a. skogs- och livsmedelsindustrierna. I dessa industrigrenar ha de dessutom varit mera koncentrerade till ett relativt mindre antal företag.

Tabell 1. Bruttoinvesteringar inom olika industrigrenar 1939—1944.

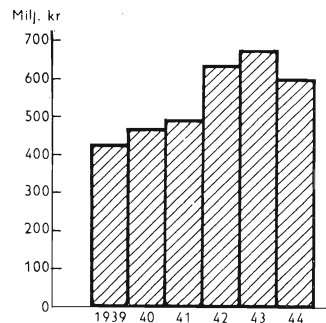
Milj. kr.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944 ¹
<i>Malmbrytning och metallindustri</i>	142,1	178,2	177,4	256,3	250,9	197,6
Därav: Järn- och stålverk	29,8	32,7	28,5	50,4	46,7	39,1
Järn- och stålmanufaktur	11,5	12,4	15,0	16,4	19,0	19,0
Mekaniska verkstäder	46,8	58,3	70,1	83,0	92,9	69,9
Skeppsvarv	7,9	12,9	14,5	18,0	19,1	17,6
Elektrokemisk industri	21,1	26,0	19,1	28,8	29,3	21,7
<i>Jord- och stenindustri</i>	30,1	31,8	33,6	47,3	69,1	56,5
<i>Träindustri</i>	16,3	12,9	15,6	22,6	27,1	27,8
Därav: Sågverk och hyvlerier	7,6	6,6	8,5	8,7	11,4	12,7
Wallboardindustri	2,6	1,9	1,4	5,2	6,7	7,0
Snickerier och möbelfabriker	5,5	3,4	4,5	6,3	7,0	6,7
<i>Pappers- och grafisk industri</i>	44,5	38,1	43,3	51,1	43,8	54,2
Därav: Pappersmasseindustri	22,7	22,3	26,6	30,8	22,5	31,3
Pappersbruk och pappfabriker	10,5	8,5	7,5	11,1	12,8	15,7
<i>Livsmedelsindustri</i>	44,3	42,8	30,1	42,5	41,6	30,9
<i>Textil- och beklädnadsindustri</i>	26,2	26,3	27,3	43,4	46,8	41,6
Därav: Bomullsindustri	7,3	8,8	8,6	9,6	11,5	13,3
Ylleindustri	4,6	7,1	6,4	8,2	9,5	9,7
Trikåindustri	4,2	2,2	3,6	2,9	3,9	5,2
Sömnadsindustri	5,1	4,2	3,6	6,0	5,0	4,7
<i>Läder-, hår- och gummivaruindustri</i>	13,3	7,9	8,4	11,1	11,4	10,7
<i>Kemisk-teknisk industri</i>	30,0	30,5	48,6	41,1	48,9	54,2
<i>Kraft-, belysnings- och vattenverk</i>	84,9	99,4	111,2	124,8	142,8	131,9
Samtliga grupper	431,7	467,9	495,6	640,3	682,3	605,5

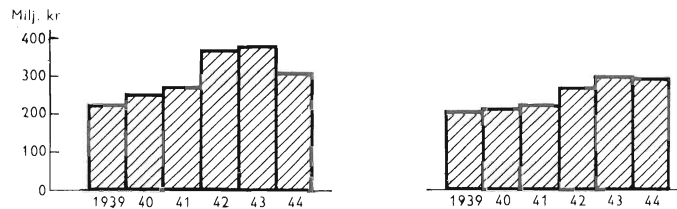
Tabell 1 och diagram 1 ha sammanställts efter kommerskollegii undersökningar, omfattande omkring 80 % av hela industrien och inkluderande statlig industriell verksamhet. Det framgår här, hur bruttoinvesteringarna fördelat sig på olika år och olika industrigrenar samt vissa inves-

¹ Preliminära uppgifter.

Samtliga investeringar.

Byggnader och andra anläggningar,
bostäder och skyddsrum.

Maskiner och apparater.

Diagram 1. Industriens bruttoinvesteringar 1939—1944.

teringsslag. Man bör hålla i minnet att investeringsbeloppen anges i respektive års priser. Eftersom kostnaderna vid industribyggen och maskinanskaffningar stigit avsevärt — kanske i genomsnitt närmare 50 % — sedan 1939, ge de icke direkt en uppfattning om investeringsvolymen.

Det kan vara av intresse i olika sammanhang att avgöra, huruvida krigsårens speciella förhållanden medfört någon kapitalförtäring inom den svenska industrien. Frågan låter sig i många fall icke med säkerhet besvaras för de olika industrigrenarnas del. Emellertid är det, såsom framgår av det ovan sagda, troligt att för *industrien som helhet* ingen nettominskning av realkapitalets värde skett i den meningen, att de faktiska kapitalinvesteringarna — exklusive rena krisinvesteringar — icke skulle ha varit tillräckligt stora för att uppväga realkapitalets *tekniska* förslitning. En helt annan — och i ett föränderligt samhälle betydligt viktigare — sak är naturligtvis, att det fasta realkapitalets värde kan ha förändrats på grund av förändringar i de ekonomiska förutsättningarna för industrien, m. a. o. genom förändringar i företagens »earning capacity». Denna fråga är dock principiellt omöjlig att besvara, innan verkningarna av det gångna kriget på världshushållets ekonomiska struktur och den svenska industriens internationella konkurrensläge klart kunna skönjas.

Undersökningens uppläggning.

Det är skäl att till en början granska innebörden av begreppet »industriens finansiering». I själva verket kan man nämligen mena två olika saker, som det är av vikt att hålla isär.

Med »industriens finansiering» kan man avse skuldernas fördelning på eget och främmande kapital inom industrien som helhet eller ett visst urval av företag, d. v. s. närmast *förmögenhetsställningen* eller finansieringen av hela rörelsen. I så fall har man att summera en rad olika poster på balansräkningens skuldsida och härvid skilja mellan eget och främmande kapital. En nettoskuldökning under en viss period inom ett företag kan då salderas mot en nettoskuldminskning inom ett annat företag.

Men man kan också avse *finansieringen av de faktiskt verkställda investeringarna*. I så fall måste man ha uppgifter rörande investeringarna i varje särskilt företag och dra slutsatser angående finansieringen genom sammanställning av dessa uppgifter med ifrågavarande företags bokslut. Man får naturligtvis då icke saldera ett företags nettoskuldökning, föranledd av en viss investering, mot en nettoskuldminskning inom ett annat företag, som kanske icke gjort några investeringar alls.

Det är givet att båda frågeställningarna och båda beräkningsmetoderna ha intresse. De ha emellertid delvis helt olika innebörd. Den sistnämnda har i många sammanhang störst betydelse, bl. a. därför att den gäller finansieringen av industriens *progressivitet*. Det är också denna frågeställning, som ligger till grund för den undersökning, för vars huvudresultat här skall redogöras.

Beräkningsmetod.

De sex krigsåren ha uppdelats i två perioder om vardera tre år, nämligen 1939—1941 och 1942—1944. För vardera perioden ha för varje företag för sig de sammanlagda — såväl redovisade som i de offentliga boksluten oredovisade — *avskrivningarna* på fasta anläggningar beräknats genom jämförelse mellan bokförda anläggningsvärdets förändringar under perioderna och de uppgifter om bruttoinvesteringar under perioderna ifråga, som företagen lämnat till kommerskollegium. Ett investeringsbelopp, som bokförts t. ex. på omkostnadskonto eller som förts på anläggningskonto men avskrivits utan att avskrivningarna i fråga redovisats i det offentliga bokslutet, framkommer således såsom oredovisad avskrivning. Därefter ha det egna kapitalets förändringar, omfattande såväl *vinstreserveringar* som tillskott av nytt kapital genom *nyemissioner av aktier*, uträknats. Slutligen ha förändringarna i *finansiella tillgångar*, d. v. s. alla tillgångar vid sidan av fast realkapital, uträknats och där-

efter salderats mot förändringarna av det *främmande kapitalet*. Ett negativt saldo av förändringarna har då betecknats som »upplåning». I överensstämmelse med den frågeställning, som tidigare deklarerats, medräknas inga positiva saldon av förändringar i finansiella tillgångar och främmande kapital och vidare inga avskrivningar, som överstiga investeringsbeloppen. På så sätt har en bild av de faktiskt verkställda bruttoinvesteringarnas finansiering kunnat erhållas. Det bör emellertid beaktas, att det icke framgår av beräkningen hur pengar skaffats vid varje särskilt tillfälle för varje särskild investering och vidare att ingenting utsäges rörande förhållandet mellan eget och främmande kapital vid periodens början. Vad som framgår är i vilken utsträckning investeringar kunnat finansieras med den studerade periodens rörelseöverskott. Periodvalet är alltså avgörande för resultatet. Ju längre period som väljes, desto större självfinansiering — d. v. s. finansiering med avskrivningar och vinstreserveringar — bör i allmänhet erhållas. Ju kortare period som väljes, desto mera komma rent tillfälliga och kortfristiga transaktioner att påverka bl. a. självfinansieringsprocenten. Detta ligger emellertid helt i sakens natur. Det innebär icke någon svaghet i frågeställningen eller någon felkälla.¹

En god bild av förhållandena inom de olika industrigrenarna kan emellertid icke erhållas, om man nöjer sig med att studera finansieringen av *bruttoinvesteringarna*. En hög självfinansieringsprocent behöver icke vara sägande, om dessa varit förhållandevis små, medan den kan vara mycket anmärkningsvärd, om de varit mycket stora. Det gäller därför att försöka bedöma hur stort *reinvesteringsbehovet* — d. v. s. investeringsbehovet för att ersätta förslitningen av realkapitalet — varit och därmed hur stor del av bruttoinvesteringen, som kan betraktas som *nettoinvestering* eller, som det också, ehuru något oegentligt, kan kallas, nyinvestering. Man måste m. a. o., om än bara uppskattningsvis, beräkna nettokapitalökningen, vilket icke stöter på några oöverstigliga principiella svårigheter. De betydande teoretiska problem, som uppstå, om man vill knyta begreppet nyinvestering till det reala investeringsobjektet, föreliggande nämligen icke i detta sammanhang. Den omständigheten att en nyanskaffning sällan innebär att något gammalt ersättes med något likadant utan oftast också innebär en teknisk rationalisering och/eller kapacitetsökning, spelar ingen roll, då det gäller att för ett visst företag beräkna nettokapitalökningen genom att uppskatta realkapitalets förslitning och ställa denna mot bruttoinvesteringsbeloppet.

I praktiken ställer det sig emellertid alltid svårt att uppskatta förslitningen och alltså också att beräkna, hur stor del av bruttoinvestering-

¹ Däremot kan det sägas, att valet av period bör bestämmas i ett vidare sammanhang, där man klargör, vilka orsakssammanhang i den faktiska utvecklingen man vill belysa. Den frågeställning, som tar sikte på »industriens finansiering» bör m. a. o. helst sättas i sammanhang med andra frågeställningar av t. ex. konjunkturteoretiskt eller företagsekonomiskt slag.

arna, som utgöres av nyinvestering. I det följande arbetas därför med flera olika alternativ.

Alternativ I kan sägas ange det absoluta nyinvesteringsminimum. Det motsvarar nämligen den i boksluten redovisade ökningen av anläggningens värdena. Visserligen kan en sådan ökning komma till stånd icke endast genom en faktisk nettokapitalökning utan också genom en ren reinvestering, nämligen om avskrivningarna samtidigt äro mindre än reinvesteringens behovet. Men denna möjlighet torde under de gångna krigsåren ha spelat en roll endast i enstaka undantagsfall. Alternativ II anger ett sannolikt minimum av nyinvesteringar. Enligt detta alternativ utgår beräkningen som regel från det antagandet att de redovisade *planmässiga* avskrivningarna motsvara reinvesteringens behovet men att de investeringsbelopp, som bortskrivits genom redovisade extraordinära avskrivningar eller som förts direkt på omkostnadskonto, motsvara nyinvestering. För att detta antagande skall vara rimligt förutsättes för det första att inga reparationer och rena underhållsarbeten inkluderas i investeringsuppgifterna, för det andra att de redovisade *planmässiga* avskrivningarna i varje fall icke äro mindre än reinvesteringens behovet. Det förstnämnda ger icke anledning till nämnvärd tvekan. Det sistnämnda synes i verkligheten (ehuru det naturligtvis icke är teoretiskt nödvändigt) i allmänhet gälla i de fall, då företagen över huvud taget regelbundet redovisa några avskrivningar öppet, vilket är fallet i de flesta av undersökningen omfattade företag. Det är i varje fall föga sannolikt att sådana företag redovisa alltför små planmässiga avskrivningar i förhållande till reinvesteringens behovet, om de samtidigt göra betydande extraordinära eller oredovisade avskrivningar. En annan sak är att vissa företag av princip icke redovisa några avskrivningar alls. I sådana fall kan man självfallet icke förutsetta att de oredovisade avskrivningarna i sin helhet representera nyinvesteringar utan man måste här klara sig med en approximation. Alternativ III, slutligen, anger med all sannolikhet ett nyinvesteringsmaximum. Beräkningen bygger här på jämförelse i varje särskilt företag mellan bruttoinvesteringarna och de existerande anläggningarnas storlek och art och går ut på att bestämma reinvesteringens behovets minimistorlek. En investering på 50 000 kr. årligen i ett företag med ett bokfört anläggningensvärde av byggnader och maskiner på 2 milj. kr. kan exempelvis icke gärna antagas överstiga reinvesteringens behovet.

Vad som talar för att nyinvesteringen är större än i alternativ II är det förhållandet att ibland enbart de planmässiga avskrivningarna äro större än reinvesteringens behovet. Av betydelse härvidlag har bl. a. varit den fria avskrivningsrätten på maskiner. Då alternativ III emellertid utgör ett maximum, som ganska säkert icke motsvarar verkligheten, är det avgjort troligast, att det »verkliga» nyinvesteringsbeloppet ligger någonstans mellan alternativ II och III (sannolikt närmast alternativ II).

Den beräkningsmetod, som här i korthet beskrivits, är i princip ganska schematisk. I varje fall gäller detta metoden för beräkningen av finansieringsformerna. I praktiken stöter dess tillämpning dock i många enskilda fall på svårigheter. Bokslutspraxis är ju mycket skiftande och speciella omständigheter måste ofta beaktas. Det är sålunda som alltid vid bokslutsanalyser olämpligt att mekaniskt använda en bestämd mall. Så har därför inte heller skett. En detaljerad redogörelse för analysen kan dock icke här lämnas.

De felkällor, som vidlåda anförda beräkningsmetod och som icke helt kunnat elimineras, äro i huvudsak följande:

1. De till kommerskollegium lämnade uppgifterna inkludera icke tomt- eller fastighetsköp, eftersom syftet där varit att beräkna investeringarna i nationalekonomisk mening. Ibland ha emellertid köpen angivits i styrelseberättelserna och även i andra fall ha de åtminstone till sitt minimibelopp kunnat bestämmas. Icke heller rörande försäljning av fast egendom lämnas alltid uppgifter i styrelseberättelserna. Då dylika försäljningar vid tillämpning av ovan anförda beräkningsmetod ibland komma att framstå som »oredovisad avskrivning», ligger häri under vissa förhållanden en felkälla, som leder till en underskattning av lånefinansieringens storlek med ett belopp motsvarande bokvärdet av den försålda egendomen. — Nu nämnda felkällor, som verka i varandra motsatta riktningar, torde icke på något avgörande sätt påverka resultatet av undersökningen, särskilt som mera osäkra fall uteslutits.

2. Uppgifterna för 1944 ha av företagen lämnats i november månad. De avse därför dels intill denna månad verkställda, dels för resten av året definitivt beslutade investeringar. En del företag ha emellertid icke möjlighet att innan bokslutsårets slut säkert fastställa de investeringar, som gjorts under året. Därtill kommer att de beslutade investeringarna kanske icke blivit genomförda före årets slut eller också blivit större än beräknat. Dessa felkällor torde dock inverka ganska litet på totalresultatet för samtliga företag, även om de i vissa enskilda fall kunna vara betydande.

3. För att erhålla en helt säker bild av finansieringen är det icke tillräckligt att känna till investeringarna i fast realkapital. Man måste också veta i vad mån principerna för lagervärderingen eventuellt ändrats. Men härom lämnas sällan uppgifter i de offentliga boksluten. Saldot av finansiella tillgångar/främmande kapital kan därför ibland ge en mer eller mindre missvisande bild av rörelseresultatet. En förändring i positiv riktning kan betyda att en »fiktiv vinst» skapats och omvänt. Vad som sagts om lager gäller f. ö. också fordringar av alla slag. Här berörda felkälla är visserligen principiellt betänklig, men den torde dock icke i praktiken vara allvarlig för undersökningen i dess helhet, eftersom en förändring av lagervärderingsprinciperna endast under vissa speciella förut-

sättningar har en sådan inverkan på beräkningen rörande finansieringsformerna, att denna ger ett felaktigt resultat.

4. Beräkningen av nyinvesteringens storlek är givetvis endast en grov approximation. De resultat, som gälla finansieringen av nyinvesteringarna, äro därför mera ungefärliga än de, som gälla finansieringen av bruttoinvesteringarna. För de förstnämndas del ligger i själva verket den principiellt allvarligaste felkällan redan i beräkningen av nyinvesteringens storlek. Den innebär att resultaten icke kunna preciseras utan få fixeras endast inom vissa marginaler.

Undersökningens omfattning.

Undersökningen har tillsvidare begränsats till tre stora industrigrenar, nämligen *tunga industrien* — omfattande järn- och stålverk, järn- och stålmanufaktur, gjuterier samt mekaniska verkstäder —, *skogsindustrien* — trä- och massaindustri och pappersbruk — samt *textil- och beklädnadsindustrien*. Gruppen »tung industri» omfattar 90 företag, utgörande, räknat efter investeringsbeloppet, 62 % av hela den tunga industrien (exklusive statsdominerade företag). Motsvarande siffror för den enskilda »skogsindustrien» äro 52 företag och 62 % och för »textil- och beklädnadsindustrien» 71 företag och 57 %. Undersökningen omfattar icke nygrundade företag eller sådana, som uppkommit genom sammanslagningar eller separeringar under den studerade perioden. Detta måste hållas i minnet vid bedömningen av dess resultat. Dessa gälla alltså finansieringen av den industriella progressiviteten i »gamla» företag. Dessutom bör framhållas, att alla företag, som medtagits, äro stora eller medelstora; endast ett fåtal ha mindre än 100 arbetare.

Resultat.

Bruttoinvesteringarnas finansiering, beräknad på ovan angivna sätt, framgår av diagram 2. Den alldeles övervägande delen har finansierats med avskrivningar. Häri ligger naturligtvis intet anmärkningsvärt, eftersom det gäller bruttoinvesteringar.

Finansieringen av nettokapitalökningen, beräknad enligt de tre ovan berörda alternativen, framgår av tabell 2.¹

Till en början kan man konstatera att finansieringen genom tillskott av nytt kapital utifrån i form av nyemissioner av aktier varit obetydlig.

¹ Det bör erinras om att de negativa differenser mellan bruttoinvestering och reinvesteringsbehov, som förekomma i vissa företag, icke medräknas. Tabellen utsäger därför ingenting om nettokapitalökning inom företagsurvalet *som helhet*.

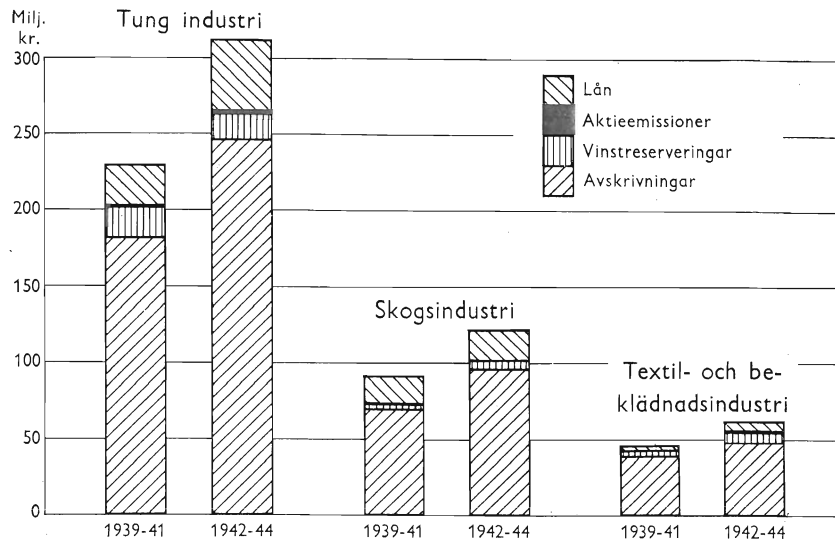

Diagram 2. Finansieringen av industriens bruttoinvesteringar 1939—1944.

Man får i övrigt en ganska klar, om än ungefärlig, bild av den utsträckning, i vilken de tre olika industrigränarna kunnat finansiera nettoökningar av realkapitalet med rörelseöverskott. Gynnsammast har utvecklingen varit inom *textil- och beklädnadsindustrien*, där särskilt under de tre första krigsåren en hög självfinansieringsgrad förelegat. Närmare 80 % av nyinvesteringsbeloppet — om detta antas ligga mellan alternativ II och III — har sålunda täckts med avskrivningar eller vinstreserveringar. Den för textil- och beklädnadsindustrien gynnsamma konjunktoren, sammanhängande bl. a. med bortfall av konkurrens och med fördelarna vid produktion i långa serier för de militära beställningarna, återspeglas här tydligt. Också de tre senaste krigsåren uppvisa en gynnsam bild med ganska ringa låneberoende. Upplåningen blir visserligen nästan fördubblad, men nyinvesteringarna ha också ökat avsevärt. *Den tunga industrien* har störst självfinansiering i början av kriget, då omkr. 70 % av det betydande nyinvesteringsbeloppet täcktes med avskrivningar och vinstreserveringar. Den ytterligare ökade investeringsverksamheten under senare år har nödvändiggjort en rätt betydande låneökning. Lånefinansieringens procentuella andel har dock icke ökat i anmärkningsvärt hög grad. För *skogsindustriens* del är bilden ogynnsam. Nyinvesteringarna ha icke varit särskilt stora, men trots detta har självfinansieringsgraden varit förhållandevis lägre än i de båda andra industrigränarna, d. v. s. betydligt mindre än 50 %. Det ogynnsamma konjunkturläget för skogsindustrien under alla krigsåren har tvingat företagen att i betydande omfattning öka skulderna i samband med större investeringar. Trä- och massaindustrien har en särskilt låg självfinansiering, medan pappersbruken haft det något

sättningar har en sådan inverkan på beräkningen rörande finansieringsformerna, att denna ger ett felaktigt resultat.

4. Beräkningen av nyinvesteringens storlek är givetvis endast en grov approximation. De resultat, som gälla finansieringen av nyinvesteringarna, äro därför mera ungefärliga än de, som gälla finansieringen av bruttoinvesteringarna. För de förstnämndas del ligger i själva verket den principiellt allvarligaste felkällan redan i beräkningen av nyinvesteringens storlek. Den innebär att resultaten icke kunna preciseras utan få fixeras endast inom vissa marginaler.

Undersökningens omfattning.

Undersökningen har tillsvidare begränsats till tre stora industrigrenar, nämligen *tunga industrien* — omfattande järn- och stålverk, järn- och stålmanufaktur, gjuterier samt mekaniska verkstäder —, *skogsindustrien* — trä- och massaindustri och pappersbruk — samt *textil- och beklädnadsindustrien*. Gruppen »tung industri» omfattar 90 företag, utgörande, räknat efter investeringsbeloppet, 62 % av hela den tunga industrien (exklusive statsdominerade företag). Motsvarande siffror för den enskilda »skogsindustrien» äro 52 företag och 62 % och för »textil- och beklädnadsindustrien» 71 företag och 57 %. Undersökningen omfattar icke nygrundade företag eller sådana, som uppkommit genom sammanslagningar eller separeringar under den studerade perioden. Detta måste hållas i minnet vid bedömningen av dess resultat. Dessa gälla alltså finansieringen av den industriella progressiviteten i »gamla» företag. Dessutom bör framhållas, att alla företag, som medtagits, äro stora eller medelstora; endast ett fåtal ha mindre än 100 arbetare.

Resultat.

Bruttoinvesteringarnas finansiering, beräknad på ovan angivna sätt, framgår av diagram 2. Den alldeles övervägande delen har finansierats med avskrivningar. Härefter ligger naturligtvis intet anmärkningsvärt, eftersom det gäller bruttoinvesteringar.

Finansieringen av nettokapitalökningen, beräknad enligt de tre ovan berörda alternativen, framgår av tabell 2.¹

Till en början kan man konstatera att finansieringen genom tillskott av nytt kapital utifrån i form av nyemissioner av aktier varit obetydlig.

¹ Det bör erinras om att de negativa differenser mellan bruttoinvestering och reinvesteringsbehov, som förekomma i vissa företag, icke medräknas. Tabellen utsäger därför ingenting om nettokapitalökning inom företagsurvalet *som helhet*.

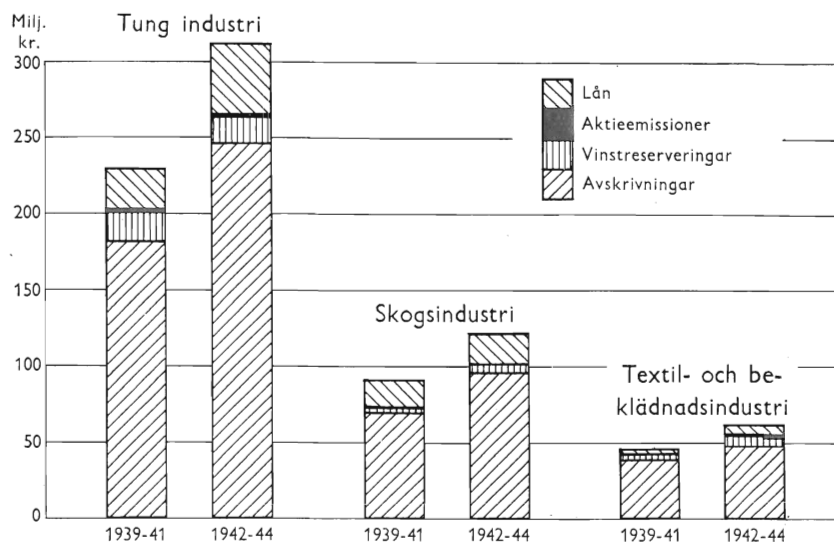

Diagram 2. Finansieringen av industriens bruttoinvesteringar 1939—1944.

Man får i övrigt en ganska klar, om än ungefärlig, bild av den utsträckning, i vilken de tre olika industrigrenarna kunnat finansiera nettoökningar av realkapitalet med rörelseöverskott. Gynnsammast har utvecklingen varit inom *textil- och beklädnadsindustrien*, där särskilt under de tre första krigsåren en hög självfinansieringsgrad förelegat. Närmare 80 % av nyinvesteringsbeloppet — om detta antas ligga mellan alternativ II och III — har sålunda täckts med avskrivningar eller vinstreserveringar. Den för textil- och beklädnadsindustrien gynnsamma konjunkturen, sammanhängande bl. a. med bortfall av konkurrens och med fördelarna vid produktion i långa serier för de militära beställningarna, återspeglas här tydligt. Också de tre senaste krigsåren uppvisa en gynnsam bild med ganska ringa låneberoende. Upplåningen blir visserligen nästan fördubblad, men nyinvesteringarna ha också ökat avsevärt. *Den tunga industrien* har störst självfinansiering i början av kriget, då omkr. 70 % av det betydande nyinvesteringsbeloppet täcktes med avskrivningar och vinstreserveringar. Den ytterligare ökade investeringsverksamheten under senare år har nödvändiggjort en rätt betydande låneökning. Lånefinansieringens procentuella andel har dock icke ökat i anmärkningsvärt hög grad. För *skogsindustriens* del är bilden ogynnsam. Nyinvesteringarna ha icke varit särskilt stora, men trots detta har självfinansieringsgraden varit förhållandevis lägre än i de båda andra industrigrenarna, d. v. s. betydligt mindre än 50 %. Det ogynnsamma konjunkturläget för skogsindustrien under alla krigsåren har tvingat företagen att i betydande omfattning öka skulderna i samband med större investeringar. Trä- och massaindustrien har en särskilt låg självfinansiering, medan pappersbruken haft det något

bättre ställt. Det förhållandevis oförmånliga intrycket av finansieringsförhållandena i skogsindustrien förstärkes för övrigt av att felkällorna i detta fall på sätt och vis kunna sägas överdriva självfinansieringen. I denna industrigren ha nämligen under det senaste året lagren rätt ofta värderats högre än tidigare. Förändringarna av saldot mellan finansiella tillgångar och främmande kapital i negativ riktning borde m. a. o. ibland ha varit större än vad som framgår av boksluten.

Tabell 2. Finansieringen av industriella nettoinvesteringar 1939—1944.

	Alternativ I Absolut minimibelopp av nettoinvesteringar				Alternativ II Sannolikt minimibelopp av nettoinvesteringar				Alternativ III Sannolikt maximibelopp av nettoinvesteringar			
	1939—1941		1942—1944		1939—1941		1942—1944		1939—1941		1942—1944	
	milj. kr.	%	milj. kr.	%	milj. kr.	%	milj. kr.	%	milj. kr.	%	milj. kr.	%
<i>Tunga industrien</i>												
Nettoinvesteringar	48	100	66	100	87	100	122	100	109	100	167	100
finansierade med												
1. Avskrivningar	—	—	—	—	39	45	56	46	61	56	101	60
2. Vinstreserveringar	20	42	18	27	20	23	18	15	20	18	18	11
3. Aktieemissioner	1	2	2	3	1	1	2	1	1	1	2	1
4. Lån	27	56	46	70	27	31	46	38	27	25	46	28
<i>Skogsindustrien</i>												
Nettoinvesteringar	22	100	26	100	29	100	38	100	31	100	43	100
finansierade med												
1. Avskrivningar	—	—	—	—	7	24	12	32	9	29	17	39
2. Vinstreserveringar	3	14	5	19	3	10	5	13	3	10	5	12
3. Aktieemissioner	1	4	—	—	1	4	—	—	1	3	—	—
4. Lån	18	82	21	81	18	62	21	55	18	58	21	49
<i>Textil- och beklädnadsindustrien</i>												
Nettoinvesteringar	6	100	14	100	15	100	24	100	20	100	30	100
finansierade med												
1. Avskrivningar	—	—	—	—	9	60	10	42	14	70	17	57
2. Vinstreserveringar	3	50	7	50	3	20	7	29	3	15	6	20
3. Aktieemissioner	—	—	1	7	—	—	1	4	—	—	1	3
4. Lån	3	50	6	43	3	20	6	25	3	15	6	20

Anförda beräkningsresultat angående självfinansieringsgraden ge i viss mån en uppfattning om nyskapade »dolda reserver» i fast realkapital, m. a. o. om den osynliga konsolidering, som kan ligga däri att nyinvesteringar till en del täckas av avskrivningar. Det är emellertid på denna punkt av största vikt att erinra om att i nyinvesteringsbeloppet ingå dels skyddsrummsbyggnader dels andra rena kristidsanläggningar, t. ex. sådana som möjliggöra eldning med ved och torv. Dessa investeringar ha helt naturligt avskrivits snabbt. Det innebär icke att några dolda reserver skapats. Hur stor del av nyinvesteringsbeloppet som representerar dylika kristidsanläggningar är omöjligt att avgöra. Det måste dock vara fråga om en betydande del, eftersom enbart skyddsrummsbyggnaderna i de under-

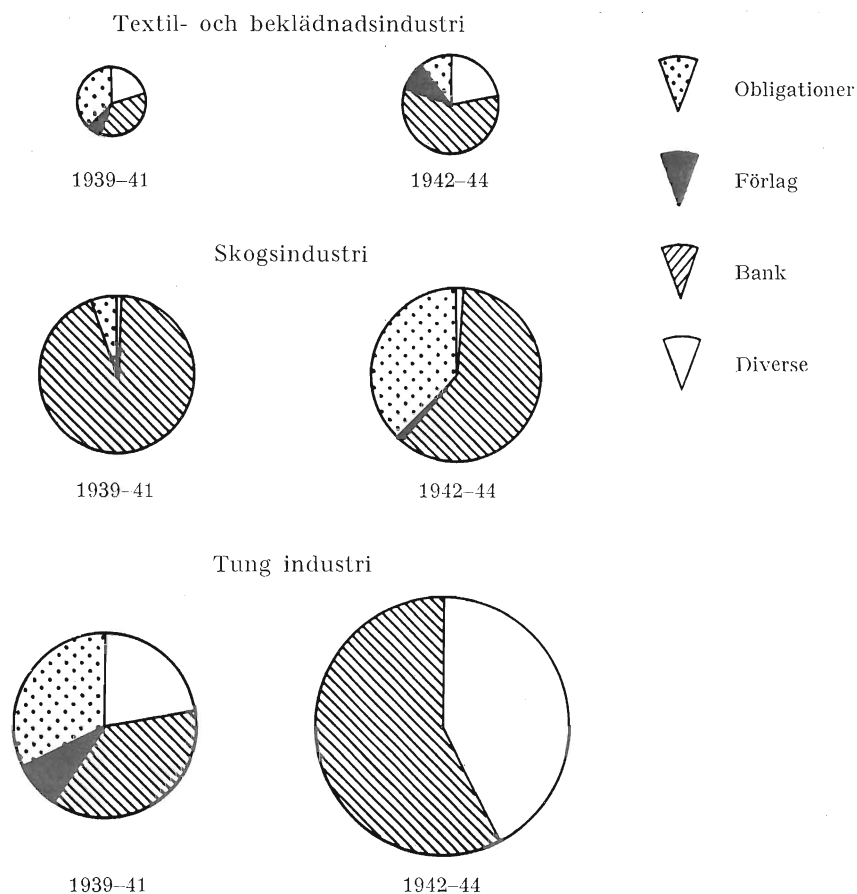

Diagram 3. Lånefinansieringens ungefärliga sammansättning 1939—1944.

sökta företagen i gruppen tung industri kostat över 25 milj. kr., i skogsindustrien över 6 milj. kr. och i textil- och beklädnadsindustrien över 5 milj. kr., allt under krigsperioden i dess helhet. Detta visar, att i skogsindustrien, där också andra kristidsanläggningar haft betydande omfattning, de nyinvesteringar, som enligt tabell 2 »finansierats med avskrivningar», endast till en obetydlig, om ens någon, del representera tillkomsten av dolda reserver. De nyskapade dolda reserverna i fast realkapital i de två övriga industrigrenarna äro otvivelaktigt mera betydande, men de äro, särskilt i den tunga industrien, där mycket stora nyinvesteringar föranletts av den speciella rustningskonjunkturen och krisläget på bränsleområdet, betydligt mindre än som antydes av ifrågavarande tabell.

Hittills har endast talats om hur stor del av nyinvesteringsbeloppet, som finansierats med rörelseöverskott, aktieemissioner och lån. Om man

i stället studerar *antalet* fall, då företag uppvisa nyinvesteringar, och undersöker i hur många fall dessa till åtminstone någon del varit låneberoende vid finansieringen av ifrågavarande nyinvesteringar, får man en bild, som kan komplettera den hittills erhållna.

För krigsperioden i dess helhet kan man konstatera att bortemot hälften av de företag i de tre industrigrenarna tillsammans, som otvivelaktigt uppvisa nyinvesteringar, samtidigt uppvisar lånefinansiering. Vill man med hänsyn till möjlig felmarginal vara helt på den säkra sidan, bör man kanske dock nöja sig med att konstatera att i varje fall minst $\frac{1}{3}$ varit beroende av åtminstone någon upplåning. Låneberoendet har varit vanligast i skogsindustrien, där minst $\frac{2}{3}$ av företagen med nyinvesteringar varit lånefinansierande, och minst vanligt i textil- och beklädnadsindustrien, där motsvarande antal sannolikt icke utgjort stort mer än $\frac{1}{3}$. I den tunga industrien ha mellan $\frac{1}{3}$ och $\frac{1}{2}$ av företag med nyinvesteringar varit låneberoende, om än många endast i relativt ringa grad.

Någon som helst möjlighet till noggrann bestämning av de olika *låneformerna* föreligger icke. Därtill skulle fordras uppgifter av betydligt mera specificerat slag än de, som offentliggöras i företagets bokslut. En allmän och mycket ungefärlig bild har dock kunnat erhållas. Resultatet har åskådliggjorts i diagram 3, där cirklarnas yta är proportionell mot lånefinansieringens absoluta belopp.

De olika låneformerna ha sammanförts under fyra rubriker. Rubrikerna »Obligationslån» och »Bank» fordra ingen särskild förklaring. Beträffande »Förlagslån» är att märka, att sådana i flera fall äro en form för lån från moder- eller dotterföretag. Rubriken »Diverse» täcker en restpost, som i allmänhet motsvarar balansposten »leverantörer och diverse kreditorer».

Tabell 3. Nettovinst, utdelning och fondering under åren 1939—1944.

Milj. kr.

	Redovisad nettovinst		Utdelning		Fondering	
	1939—1941	1942—1944	1939—1941	1942—1944	1939—1941	1942—1944
Tunga industrien	212,1	244,4	141,3	155,0	70,8	89,4
Skogsindustrien	64,5	71,3	52,0	53,7	12,5	17,6
Textil- och beklädnadsindustrien	42,4	48,0	24,1	27,5	18,3	20,5

En självfinansiering av nyinvesteringarna, d. v. s. nettoökningen av realkapitalet, till $\frac{3}{4}$ i textil- och beklädnadsindustrien, till ungefär $\frac{2}{3}$ i den tunga industrien och till $\frac{1}{3}$ i skogsindustrien kan givetvis, åtminstone för de båda förstnämnda industrigrenarnas del, anses vara i och för

sig betydande. Emellertid är det kanske trots allt förvånande att låneberoendet dock varit så pass stort och så förhållandevis vanligt (minst $\frac{1}{3}$ — kanske $\frac{1}{2}$ — av alla företag med nyinvesteringar). Särskilt är detta fallet med tanke på att undersökningen icke omfattar nygrundade företag och till största delen gäller ganska stora företag, där man kan vänta det relativt minsta låneberoendet. Man skulle också ha fått ett helt annat resultat om man tagit med i beräkningen t. ex. de positiva saldon av förändringarna i finansiella tillgångar och främmande kapital, som förelegat i en del företag, m. a. o. överskott av egna medel utöver det *aktuella* behovet för investeringar i fast realkapital i det egna företaget. I så fall skulle ett positivt saldo av förändringarna ha uppstått i den tunga industrien och textil- och beklädnadsindustrien. Sammanlagda fonderingen (tabell 3) skulle i dessa båda industrigrenar — men icke i skogsindustrien — ha varit tillräcklig för att även efter avdrag för vad som faktiskt fått finansiera fast realkapital och lager täcka de investeringar, som i *vissa* företag måst finansieras med lån.¹ Men de faktiskt verkställda investeringarna ha alltså lånefinansierats i betydligt större utsträckning än vad förändringarna av nettoförmögenhetsställningen i företagsurvalet som helhet antyda. Upplåningen på de håll inom industrien, där en betydande del av expansionen skett, har icke varit så alldeles ringa som man kanske ofta föreställer sig.

¹ I detta sammanhang bör dock erinras om att knappheten på maskiner och byggnadsmaterial på sina håll säkerligen tvingat företag att avstå från investeringar, som annars skulle ha gjorts. Överskottet av finansiella tillgångar i åtskilliga företag torde delvis få ses mot bakgrunden härav.

TABELLBILAGA I

EGET KAPITAL, VINSTER, SKATTER, UTDELNINGAR,
BRUTTOINTÄKTER OCH LÖNESUMMOR

Samtliga företag (193).

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt – utdelning = fondering	Taxerat belopp	Brutto-intäkter	Utbetald lönesumma		
				krono-skatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa ¹
Milj. kr.															
1937	1 640,2	127,2	163,9	21,3	20,8	—	42,1	121,8	78,7	43,1	147,9	1 944,6	368,7	83,5	455,5
1938	1 670,7	111,7	152,8	25,1	19,8	—	44,9	107,9	76,4	31,5	134,8	1 857,7	369,8	90,1	464,1
1939	1 717,5	115,6	174,6	48,4	23,5	1,3	73,2	101,4	75,4	26,0	160,8	2 118,4	425,7	96,5	526,5
1940	1 730,4	98,5	189,0	50,4	24,8	4,7	79,9	109,1	71,4	37,7	166,0	2 228,2	415,9	105,1	524,9
1941	1 766,3	112,5	203,6	55,2	24,6	2,6	82,4	121,2	77,1	44,1	172,4	2 436,3	445,0	115,9	565,1
1942	1 814,8	123,9	219,4	62,3	25,2	7,6	95,1	124,3	80,2	44,1	189,5	2 771,6	505,2	134,5	644,2
1943	1 863,4	127,1	231,8	68,4	27,2	7,3	102,9	128,9	83,0	45,9	208,4	2 894,4	532,7	148,3	686,5
1944	1 907,3	129,1	242,7	71,5	28,6	10,1	110,2	132,5	84,1	48,4	218,1	2 973,8	543,4	161,3	710,4
Index 1937—1939 = 100															
1937	97,9	107,6	100,1	67,4	97,2	—	78,8	110,3	102,5	128,7	100,1	98,5	95,0	92,8	94,5
1938	99,7	94,5	93,3	79,4	92,5	—	84,1	97,7	99,5	94,0	91,2	94,1	95,3	100,1	96,3
1939	102,5	97,8	106,6	153,2	109,8	—	137,1	91,8	98,2	77,6	108,8	107,3	109,7	107,2	109,2
1940	103,2	83,3	115,4	159,5	115,9	—	149,6	98,8	93,0	112,5	112,3	112,9	107,2	116,8	108,9
1941	105,4	95,2	124,3	174,7	115,0	—	154,3	109,8	100,4	131,6	116,6	123,4	114,7	128,8	142,4
1942	108,3	104,8	133,9	197,2	117,8	—	178,1	112,6	104,4	131,6	128,2	140,4	130,2	149,4	133,7
1943	111,2	107,5	141,5	216,5	127,1	—	192,7	116,8	108,1	137,0	141,0	146,7	137,3	164,8	142,4
1944	113,8	109,2	148,2	226,3	133,6	—	206,4	120,0	109,5	144,5	147,6	150,7	140,0	179,2	147,4
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	10,0	7,4	4,8	25,7	48,0	26,3	64,6								
1938	9,1	6,5	4,6	29,4	50,0	20,6	70,8								
1939	10,2	5,9	4,4	41,9	43,2	14,9	74,4								
1940	10,9	6,3	4,1	42,3	37,8	19,9	65,4								
1941	11,5	6,9	4,4	40,5	37,9	21,6	63,6								
1942	12,1	6,8	4,4	43,4	36,6	20,1	64,5								
1943	12,4	6,9	4,5	44,4	35,8	19,8	64,4								
1944	12,7	6,9	4,4	45,4	34,7	19,9	63,5								

¹ Inklusive 2 företag i pappers- och grafisk industri, som ej kunnat lämna specificerade uppgifter för arbetare och förvaltningspersonal.

Grupp 1. Metallindustri, 41 företag.

48

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt — utdelning = fondering	Taxerat belopp	Brutto-intäkter	Utbetald lönesumma		
				krono-skatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa
Milj. kr.															
1937	394,6	34,2	42,6	6,0	4,2	—	10,1	32,4	17,9	14,5	36,1	609,5	133,7	34,4	168,1
1938	406,0	31,3	41,7	7,5	4,3	—	11,8	29,9	18,5	11,4	38,2	594,4	132,6	38,0	170,6
1939	410,9	26,7	42,2	12,9	5,1	0,5	18,5	23,7	14,7	9,0	42,6	678,5	172,7	41,8	214,6
1940	419,1	27,0	52,6	15,2	6,3	1,0	22,6	30,0	15,4	14,7	49,6	800,2	163,3	46,7	210,0
1941	439,4	34,2	59,3	16,2	6,1	0,5	22,9	36,5	20,1	16,3	51,6	871,4	179,7	52,3	232,0
1942	458,7	34,7	57,8	17,7	6,0	1,0	24,6	33,2	19,9	13,3	51,8	918,3	205,4	62,6	268,0
1943	478,9	38,4	67,9	21,5	7,0	2,1	30,6	37,3	20,3	17,0	66,4	1 068,5	220,8	69,7	290,5
1944	504,4	39,0	73,7	22,1	7,3	3,9	33,3	40,4	20,7	19,7	67,3	1 095,5	221,2	78,0	299,2
Index 1937—1939 = 100															
1937	97,7	111,4	101,0	67,7	92,6	—	75,3	113,1	105,2	124,7	92,7	97,1	91,4	90,3	91,2
1938	100,5	101,8	98,9	85,3	95,2	—	87,7	104,2	108,5	97,3	98,0	94,7	90,6	99,9	92,5
1939	101,8	86,7	100,1	147,0	112,2	—	137,1	82,7	86,3	77,4	109,3	108,1	118,0	109,8	116,3
1940	103,8	87,8	124,9	173,2	139,2	—	167,5	104,8	90,3	126,0	127,5	127,5	111,6	122,6	113,9
1941	108,8	111,1	140,8	184,6	135,1	—	169,8	127,2	118,2	140,3	132,6	138,9	122,8	137,4	125,8
1942	113,6	113,0	137,2	200,6	131,7	—	182,6	115,9	117,0	114,1	132,9	146,3	140,3	164,4	145,3
1943	118,6	124,9	161,1	243,8	154,8	—	226,9	130,1	119,0	146,4	170,6	170,3	150,9	183,0	157,5
1944	124,9	127,0	174,9	250,5	161,3	—	247,0	141,1	121,9	169,2	172,8	174,6	151,1	204,9	162,2
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	10,8	8,2	4,5	23,8	42,1	34,1	55,2								
1938	10,3	7,4	4,6	28,3	44,3	27,3	61,9								
1939	10,3	5,8	3,6	43,8	34,8	21,4	62,0								
1940	12,6	7,2	3,7	42,9	29,2	27,9	51,2								
1941	13,5	8,3	4,6	38,6	33,9	27,5	55,2								
1942	12,6	7,2	4,3	42,6	34,5	23,0	60,0								
1943	14,2	7,8	4,2	45,0	29,9	25,0	54,3								
1944	14,6	8,0	4,1	45,1	28,1	26,7	51,3								

Grupp 2. Bruk, 9 företag.

4—45742

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt — utdelning = fondering	Taxerat belopp	Bruttointäkter	Utbetald lönesumma		
				kronoskatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa
Milj. kr.															
1937	262,0	19,6	27,1	4,1	4,3	—	8,3	18,8	13,0	5,8	28,9	269,9	59,3	11,5	70,8
1938	269,2	20,2	28,1	4,5	4,2	—	8,7	19,3	13,2	6,1	29,0	267,4	61,5	11,9	73,3
1939	283,7	22,5	35,0	11,3	5,0	0,0	16,4	18,7	13,8	4,9	34,2	298,3	62,9	12,6	75,5
1940	288,5	21,6	46,4	12,2	5,6	0,7	18,5	27,9	14,5	13,4	40,3	305,9	64,0	13,4	77,4
1941	296,1	23,5	46,7	13,7	5,6	0,1	19,4	27,3	14,6	12,7	42,6	347,5	69,8	14,5	84,3
1942	306,8	25,4	51,8	15,5	6,2	3,9	25,6	26,2	16,4	9,8	48,3	420,6	80,3	16,9	97,2
1943	315,2	27,0	57,1	17,4	7,1	2,9	27,4	29,7	16,8	12,9	54,1	433,1	86,5	18,2	104,7
1944	321,8	25,2	54,1	16,7	7,0	3,4	27,1	27,0	16,8	10,3	53,5	418,9	87,2	19,2	106,4
Index 1937—1939 = 100															
1937	96,4	94,4	90,2	61,2	94,8	—	74,7	99,3	97,7	103,1	94,0	96,9	96,8	95,7	96,6
1938	99,1	97,2	93,4	68,4	93,6	—	78,5	102,1	98,9	110,0	94,5	96,0	100,4	99,0	100,2
1939	104,4	108,4	116,4	170,4	111,6	—	146,9	98,5	103,4	86,9	111,5	107,1	102,8	105,2	103,2
1940	106,2	104,0	154,4	183,0	125,6	—	166,4	147,3	108,5	239,9	131,4	109,8	104,5	111,9	105,7
1941	109,0	113,3	155,2	206,6	124,6	—	173,9	144,1	109,3	227,4	138,8	124,8	114,0	121,0	115,2
1942	113,0	122,3	172,4	233,9	138,8	—	230,2	138,4	122,9	175,2	157,3	151,0	131,3	140,7	132,8
1943	116,0	129,8	189,8	261,6	158,8	—	246,0	156,7	126,1	230,0	176,3	155,5	141,4	151,6	143,0
1944	118,5	121,1	180,0	252,0	155,3	—	243,3	142,7	125,5	183,9	174,3	150,4	142,5	160,1	145,4
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	10,4	7,2	5,0	30,7	48,1	21,2	69,4								
1938	10,4	7,2	4,9	31,1	47,0	21,9	68,2								
1939	12,3	6,6	4,9	46,7	39,4	13,9	74,0								
1940	16,1	9,7	5,0	39,9	31,2	28,9	51,9								
1941	15,8	9,2	4,9	41,5	31,3	27,2	53,5								
1942	16,9	8,5	5,3	49,5	31,6	18,9	62,6								
1943	18,1	9,4	5,3	48,0	29,5	22,5	56,7								
1944	16,8	8,4	5,2	50,1	30,9	19,0	62,0								

Grupp 3. Trä- och massaindustri, 29 företag.

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt - utdelning = fondering	Taxerat belopp	Bruttointäkter	Utbetald lönesumma		
				kronoskatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa
Milj. kr.															
1937	344,0	23,9	33,5	4,3	6,4	—	10,7	22,8	14,3	8,5	32,5	365,8	56,9	8,7	65,6
1938	346,4	12,3	21,4	3,7	5,1	—	8,7	12,7	12,1	0,6	18,6	307,2	52,5	9,0	61,5
1939	348,9	15,9	28,0	6,3	5,5	0,0	11,9	16,1	12,3	3,8	21,9	327,5	51,5	9,1	60,6
1940	344,2	8,2	20,1	5,1	5,0	—	10,1	10,0	9,7	0,3	16,2	258,7	47,6	9,5	57,0
1941	343,6	11,6	22,3	5,5	5,0	0,0	10,6	11,7	9,8	2,0	16,5	328,3	50,2	10,3	60,5
1942	347,8	16,1	29,4	7,5	5,3	—	12,8	16,6	11,0	5,6	23,9	411,0	60,3	11,6	71,9
1943	350,5	15,3	26,5	6,4	5,0	—	11,4	15,1	11,2	3,9	19,5	336,0	60,3	12,7	73,1
1944	353,6	14,6	26,3	6,9	5,5	—	12,3	14,0	10,6	3,4	21,7	306,7	59,0	13,3	72,4
Index 1937—1939 = 100															
1937	99,3	137,4	121,3	90,6	112,5	—	102,5	132,6	111,0	197,5	133,6	109,7	106,1	97,5	104,8
1938	100,0	71,0	77,5	76,9	89,6	—	83,8	73,7	93,7	13,8	76,4	92,1	97,9	100,5	98,3
1939	100,7	91,6	101,2	132,6	97,8	—	113,7	93,6	95,2	88,8	90,0	98,2	96,0	102,0	96,8
1940	99,4	47,2	72,9	106,2	88,8	—	96,8	58,4	75,3	7,6	66,7	77,6	88,7	105,9	91,2
1941	99,2	66,9	80,8	115,1	88,8	—	101,1	68,4	75,7	46,4	67,7	98,4	93,6	115,2	96,7
1942	100,4	92,6	106,5	157,3	93,5	—	122,7	96,7	85,7	129,6	98,2	123,2	112,4	130,0	114,9
1943	101,2	87,9	25,9	134,1	88,9	—	109,6	87,7	86,6	90,8	80,1	100,7	112,5	142,8	116,8
1944	102,1	84,0	95,3	144,1	96,4	—	118,2	81,4	82,0	79,6	89,1	92,0	110,1	149,4	115,5
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	9,7	6,6	4,2	32,0	42,7	25,3	62,8								
1938	6,2	3,7	3,5	40,8	56,4	2,8	95,3								
1939	8,0	4,6	3,5	42,5	43,9	13,6	76,3								
1940	5,8	2,9	2,8	50,2	48,2	1,6	96,7								
1941	6,5	3,4	2,8	47,3	43,7	8,9	83,0								
1942	8,5	4,8	3,2	43,5	37,5	18,9	66,5								
1943	7,6	4,3	3,2	43,2	42,1	14,7	74,1								
1944	7,4	4,0	3,0	46,9	40,1	13,0	75,6								

Grupp 4. Pappers- och grafisk industri, 14 företag.

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt – utdelning = fondering	Taxerat belopp	Bruttointäkter	Utbetald lönesumma		
				kronoskatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa ¹
Milj. kr.															
1937	91,1	5,5	6,5	0,6	0,8	—	1,4	5,2	3,2	2,0	5,0	106,1	16,0	3,0	23,3
1938	90,5	3,7	5,0	0,5	0,7	—	1,2	3,8	2,2	1,5	2,8	86,3	15,2	3,1	22,3
1939	91,0	4,8	6,1	1,4	0,9	0,0	2,2	3,9	2,8	1,1	4,8	105,6	16,5	3,2	24,1
1940	90,1	2,8	4,8	1,0	0,8	0,0	1,7	3,0	1,8	1,2	3,3	94,8	15,2	3,3	22,3
1941	91,7	4,1	6,0	1,1	0,7	0,0	1,8	4,1	2,2	2,0	3,7	104,2	16,6	3,7	24,5
1942	95,2	6,4	8,2	1,4	0,7	0,0	2,1	6,1	2,7	3,4	4,3	145,4	19,9	4,2	28,6
1943	97,4	5,4	7,6	1,9	0,8	0,0	2,7	4,9	3,0	1,9	5,8	143,4	20,3	4,4	30,1
1944	99,0	5,1	8,0	2,1	0,9	—	3,0	5,0	2,9	2,0	6,7	154,5	21,7	4,8	32,0
Index 1937—1939 = 100															
1937	100,3	117,4	110,8	70,2	99,9	—	84,6	120,7	115,5	130,1	118,1	106,9	100,5	95,7	100,2
1938	99,6	79,2	85,2	63,0	90,8	—	76,5	88,4	81,9	100,1	67,4	86,9	95,5	99,7	96,0
1939	100,1	103,4	104,0	166,9	109,3	—	138,8	90,8	102,6	69,9	114,5	106,2	104,0	104,5	103,7
1940	99,1	60,9	80,8	119,0	95,8	—	108,0	70,5	66,8	77,1	77,5	95,4	95,6	107,2	96,1
1941	100,8	89,0	101,4	139,7	86,7	—	114,0	96,6	79,6	126,9	87,9	104,9	104,5	118,5	105,5
1942	104,7	137,7	139,0	166,7	91,7	—	130,0	142,4	96,5	223,9	102,7	146,4	125,1	136,3	123,0
1943	107,1	115,3	128,1	226,7	101,3	—	165,6	114,0	110,2	120,8	139,2	144,3	127,9	143,1	129,7
1944	108,9	110,3	135,0	258,4	110,6	—	185,2	116,0	106,5	133,0	159,8	155,5	136,9	154,1	137,9
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	7,2	5,7	3,5	20,9	48,5	30,6	61,3								
1938	5,5	4,2	2,5	24,6	44,8	30,6	59,4								
1939	6,7	4,3	3,1	36,6	45,9	17,5	72,4								
1940	5,3	3,3	2,0	36,7	38,5	24,9	60,7								
1941	6,5	4,5	2,4	30,8	36,5	32,6	52,8								
1942	8,6	6,4	2,8	25,6	32,4	42,0	43,6								
1943	7,8	5,0	3,1	35,4	40,0	24,6	62,0								
1944	8,0	5,0	3,0	37,6	36,7	25,7	58,8								

¹ Inklusive 2 företag, som ej kunnat lämna specificerade uppgifter för arbetare och förvaltningspersonal.

Grupp 5. Livsmedelsindustri, 23 företag.

32

År	Eget kapital	Redo-visad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt -- utdelning = fondering	Taxerat belopp	Brutto-intäkter	Utbetald lönesumma		
				krono-skatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvalt-nings-personal	summa
Milj. kr.															
1937	177,4	16,9	20,7	2,4	1,9	—	4,3	16,4	13,2	3,3	16,7	148,9	15,2	6,3	21,5
1938	183,6	17,7	22,0	3,2	2,0	—	5,1	16,9	13,5	3,4	17,2	154,7	16,3	6,6	23,0
1939	186,7	18,3	24,5	5,6	2,4	0,1	8,1	16,4	13,6	2,8	19,6	167,4	17,3	7,0	24,3
1940	189,8	14,7	21,4	5,2	2,2	0,0	7,4	14,0	12,7	1,3	17,7	181,1	17,6	7,3	25,0
1941	187,4	14,2	21,6	4,9	1,9	0,1	6,8	14,8	12,6	2,1	15,3	192,1	18,2	7,7	25,9
1942	188,1	14,6	22,2	5,3	2,0	0,0	7,3	14,9	12,6	2,2	16,6	211,8	18,9	8,7	27,6
1943	191,1	15,2	24,4	6,5	2,2	—	8,7	15,7	13,2	2,6	20,2	228,6	20,1	9,5	29,6
1944	194,9	15,9	25,9	6,8	2,2	0,1	9,0	16,8	13,4	3,5	20,7	237,6	20,7	10,0	30,7
Index 1937—1939 = 100															
1937	97,2	95,8	92,5	64,7	89,5	—	73,3	99,3	98,3	103,8	93,6	94,8	93,3	94,6	93,7
1938	100,5	100,5	98,2	84,4	95,4	—	88,0	101,8	100,3	107,9	96,6	98,5	100,4	99,7	100,2
1939	102,3	103,7	109,3	150,9	115,1	—	138,8	98,9	101,4	88,3	109,7	106,6	106,3	105,6	106,1
1940	104,0	83,3	95,6	139,5	106,9	—	127,6	84,4	94,4	42,0	99,4	115,3	108,6	110,1	109,0
1941	102,6	80,5	96,4	130,9	90,2	—	116,8	89,2	94,2	67,9	85,9	122,3	112,0	116,2	113,2
1942	103,0	82,9	98,9	142,2	95,1	—	125,3	89,7	94,1	70,8	93,2	134,9	116,1	131,3	120,5
1943	104,7	86,1	109,1	174,2	104,5	—	148,7	95,2	98,1	82,8	113,6	145,6	123,7	142,6	129,2
1944	106,8	90,5	115,5	181,9	105,8	—	155,0	101,6	99,7	109,7	116,0	151,4	127,1	150,0	133,7
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	11,7	9,3	7,4	20,6	63,6	15,8	80,1								
1938	12,0	9,2	7,3	23,3	61,2	15,5	79,8								
1939	13,1	8,8	7,3	33,1	55,6	11,3	83,0								
1940	11,3	7,4	6,7	34,7	59,1	6,2	90,5								
1941	11,5	7,9	6,7	31,5	58,6	9,9	85,5								
1942	11,8	7,9	6,7	33,0	57,0	10,0	85,0								
1943	12,8	8,3	6,9	35,5	53,9	10,6	83,5								
1944	13,3	8,6	6,9	34,9	51,7	13,4	79,5								

Grupp 6. Textil- och beklädnadsindustri, 25 företag.

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt - utdelning = fondering	Taxerat belopp	Brutto-intäkter	Utbetald lönesumma		
				krono-skatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa
Milj. kr.															
1937	96,3	6,7	8,4	1,0	0,8	—	1,8	6,6	4,0	2,6	7,4	166,4	32,3	6,0	38,3
1938	98,3	7,2	9,2	1,6	0,8	—	2,4	6,8	4,2	2,6	7,4	155,7	31,6	6,3	38,0
1939	100,2	7,6	10,6	3,1	1,3	0,3	4,7	5,9	4,3	1,6	10,7	181,9	35,2	6,9	42,1
1940	101,1	6,8	14,7	4,3	1,6	1,2	7,1	7,6	4,4	3,3	13,8	204,2	36,2	7,7	43,9
1941	104,3	8,0	14,8	4,6	1,6	0,7	6,9	7,9	4,7	3,2	13,4	214,0	36,2	8,3	44,5
1942	107,5	8,4	16,1	4,9	1,6	0,8	7,3	8,8	4,9	3,9	14,4	236,5	39,6	9,2	48,7
1943	109,7	8,2	15,4	5,0	1,7	1,0	7,7	7,7	5,2	2,5	14,5	253,8	43,2	10,6	53,8
1944	112,6	9,2	17,9	5,6	1,8	1,3	8,7	9,2	5,1	4,1	16,4	265,2	46,3	10,8	57,2
Index 1937—1939 = 100															
1937	98,0	93,5	89,7	53,1	84,5	—	61,4	102,7	95,8	115,7	87,2	99,1	97,8	94,0	97,2
1938	100,0	100,4	97,5	83,6	86,7	—	81,5	104,9	100,2	113,6	87,0	92,7	95,7	98,7	96,2
1939	102,0	106,0	112,8	163,3	128,9	—	157,1	92,4	104,0	70,8	125,8	108,3	106,5	107,3	106,6
1940	102,9	95,4	156,6	228,9	161,6	—	238,5	118,8	104,3	145,7	162,0	121,5	109,5	120,0	111,2
1941	106,2	112,4	157,7	243,0	161,5	—	231,2	123,7	112,3	144,9	157,5	127,3	109,5	129,1	112,7
1942	109,4	117,8	171,7	258,5	167,5	—	248,1	136,3	117,1	172,2	168,6	140,8	119,8	142,8	123,5
1943	111,7	115,7	164,3	264,0	178,5	—	258,1	120,9	125,3	112,6	170,0	151,1	130,8	164,4	136,3
1944	114,6	128,6	190,8	282,3	184,9	—	281,7	148,8	121,0	200,7	192,0	157,8	140,3	168,2	144,9
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	8,7	6,9	4,2	21,7	47,6	30,8	60,7								
1938	9,3	6,9	4,3	26,4	45,8	27,8	62,2								
1939	10,6	5,9	4,3	44,0	41,0	15,0	73,3								
1940	14,6	7,5	4,3	48,2	29,7	22,2	57,2								
1941	14,2	7,6	4,5	46,4	31,7	21,9	59,1								
1942	15,0	8,1	4,6	45,7	30,4	23,9	55,9								
1943	14,1	7,1	4,8	49,7	34,0	16,4	67,5								
1944	15,9	8,5	4,5	46,7	28,2	25,1	52,9								

Grupp 7. Sko- och läderindustri, 17 företag.

54

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt - utdelning = fondering	Taxerat belopp	Bruttoinfäkter	Utbetald lönesumma		
				kronoskatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal ¹	summa
Milj. kr.															
1937	28,0	1,6	1,8	0,2	0,2	—	0,4	1,4	1,0	0,4	1,6	63,5	9,1	4,0	13,1
1938	28,1	1,2	1,5	0,3	0,2	—	0,4	1,1	0,9	0,1	1,3	60,2	9,5	5,0	14,4
1939	28,9	1,8	2,1	0,6	0,3	0,1	1,1	1,1	1,2	-0,1	2,3	75,4	11,5	4,5	16,0
1940	30,1	2,8	3,8	0,9	0,4	1,2	2,4	1,4	1,2	0,2	3,2	106,4	13,7	5,0	18,7
1941	29,0	1,3	3,4	0,9	0,4	0,2	1,5	1,9	1,1	0,9	3,0	93,6	11,5	5,4	16,9
1942	29,9	2,2	3,7	1,1	0,4	0,2	1,7	1,9	1,2	0,7	3,6	103,3	12,1	5,8	17,9
1943	30,3	1,6	3,1	0,9	0,3	0,1	1,3	1,8	1,2	0,6	2,8	85,2	11,1	5,9	17,0
1944	33,6	3,2	6,4	2,3	0,8	1,4	4,5	1,9	1,4	0,5	7,2	105,7	13,4	6,7	20,1
Index 1937—1939 = 100															
1937	98,9	103,8	99,5	50,1	83,6	—	60,1	120,1	94,6	296,6	90,8	95,7	90,7	89,4	90,3
1938	99,1	79,2	82,8	70,8	75,9	—	69,0	90,0	88,9	97,3	73,6	90,7	94,5	110,2	99,4
1939	102,0	117,0	117,7	179,0	140,5	—	170,7	90,0	116,5	—	135,6	113,6	114,8	100,4	110,3
1940	106,1	187,3	213,5	249,6	166,4	—	392,9	119,7	120,8	112,1	186,3	160,3	137,5	109,9	128,9
1941	102,3	84,5	189,8	264,0	159,5	—	236,6	165,2	104,1	587,9	174,1	141,0	114,8	119,9	116,4
1942	105,5	145,9	205,3	324,6	188,4	—	282,2	165,1	118,0	491,3	211,1	155,6	121,2	128,8	123,6
1943	107,1	107,0	173,1	255,5	144,4	—	214,3	151,6	115,5	400,7	166,7	128,3	111,1	131,4	117,4
1944	118,5	211,3	356,2	652,1	354,7	—	726,7	162,3	139,4	320,1	419,4	159,2	134,1	147,5	138,2
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	6,4	5,1	3,5	20,8	54,5	24,7	68,8								
1938	5,3	3,8	3,3	28,6	61,6	9,8	86,3								
1939	7,3	3,7	4,2	49,8	56,8	—	113,1								
1940	12,8	4,7	4,1	63,2	32,4	4,4	88,2								
1941	11,8	6,7	3,7	42,8	31,5	25,7	55,0								
1942	12,3	6,5	4,1	47,2	32,9	19,8	62,4								
1943	10,2	5,9	3,9	42,5	38,3	19,2	66,6								
1944	19,1	5,7	4,3	70,1	22,4	7,5	75,1								

¹ Den förhållandevis mycket betydande lönesumman för förvaltningspersonal sammanhänger här i första hand med att en stor affärspersonal inräknas.

Grupp 8. Kemisk-teknisk industri, 18 företag.

År	Eget kapital	Redovisad vinst	Vinst före skatt	På årets vinst belöpande skatter				Vinst efter skatt	Utdelning	Vinst efter skatt - utdelning = fondering	Taxerat belopp	Brutto-intäkter	Utbetald lönesumma		
				kronoskatt	kommunalskatt	krigs-konj.-skatt	summa skatter						arbetare	förvaltningspersonal	summa
Milj. kr.															
1937	134,0	8,9	11,2	1,2	1,1	—	2,3	8,9	6,9	2,0	9,7	115,5	17,0	5,2	22,2
1938	131,9	8,8	11,4	1,9	1,3	—	3,2	8,2	6,6	1,6	9,9	118,1	15,8	5,4	21,2
1939	140,4	9,6	14,0	3,8	1,7	0,3	5,8	8,2	7,1	1,1	13,2	135,8	17,0	5,8	22,8
1940	139,9	7,1	12,0	2,9	1,4	0,3	4,7	7,3	5,8	1,5	9,7	132,7	17,5	6,3	23,8
1941	141,7	7,4	12,5	2,9	1,4	0,0	4,3	8,2	5,8	2,4	9,6	126,7	17,1	7,0	24,1
1942	145,3	7,3	12,9	3,5	1,3	1,2	6,0	6,9	5,3	1,6	10,1	149,0	18,7	7,9	26,6
1943	147,3	7,1	12,8	3,5	1,4	0,7	5,6	7,3	5,5	1,8	10,7	163,6	20,5	8,8	29,2
1944	141,4	8,2	14,3	3,4	1,4	0,0	4,9	9,5	6,6	2,9	10,8	203,5	23,2	9,6	32,7
Index 1937—1939 = 100															
1937	98,9	97,5	91,7	51,2	83,3	—	61,5	105,1	100,4	126,2	88,6	93,8	102,7	94,9	100,8
1938	97,4	96,5	93,6	81,7	94,7	—	84,3	97,8	96,2	104,8	91,0	95,9	95,0	98,9	96,0
1939	103,7	106,1	114,7	167,2	122,1	—	154,1	97,1	103,4	69,1	120,4	110,3	102,3	106,1	103,3
1940	103,3	77,8	98,9	126,9	105,5	—	124,9	87,2	84,8	98,1	88,6	107,8	105,5	114,8	107,8
1941	104,6	81,3	103,0	127,1	100,2	—	114,5	97,8	85,2	153,5	87,6	102,9	103,1	127,8	109,2
1942	107,2	80,2	106,0	152,8	95,0	—	159,4	82,1	77,4	102,9	92,5	121,0	112,6	144,2	120,5
1943	108,8	78,2	105,5	152,3	102,7	—	147,9	86,5	79,5	117,4	97,9	132,9	123,4	160,0	132,5
1944	104,4	90,8	117,8	149,9	101,6	—	129,5	112,5	96,1	184,9	98,8	165,2	139,7	174,3	148,3
År	I procent av eget kapital			I procent av vinst före skatt			I procent av vinst efter skatt								
	vinst före skatt	vinst efter skatt	utdelning	skatter	utdelning	fondering	utdelning								
1937	8,3	6,6	5,1	20,7	61,7	17,6	77,8								
1938	8,6	6,2	5,0	27,8	57,9	14,3	80,2								
1939	9,9	5,8	5,0	41,5	50,8	7,7	86,9								
1940	8,6	5,2	4,2	39,0	48,3	12,7	79,2								
1941	8,8	5,8	4,1	34,4	46,6	19,0	71,0								
1942	8,9	4,8	3,7	46,5	41,1	12,4	76,8								
1943	8,7	4,9	3,7	43,3	42,5	14,2	74,9								
1944	10,1	6,7	4,7	34,0	46,0	20,0	69,7								

TABELLBILAGA II

BRUTTOINTÄKTERNAS FÖRDELNING PÅ LÖNER,
SKATTER, VINSTER OCH UTDELNINGAR

Grupp 1. Metallindustri, 41 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	7,0	5,3	2,9	1,7	27,6
1938	7,0	5,0	3,1	2,0	28,7
1939	6,2	3,5	2,2	2,7	31,6
1940	6,6	3,8	1,9	2,8	26,2
1941	6,8	4,2	2,3	2,6	26,6
1942	6,3	3,6	2,2	2,7	29,2
1943	6,4	3,5	1,9	2,9	27,2
1944	6,7	3,7	1,9	3,0	27,3

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	196,2	9,1	5,2	85,7
1938	200,9	9,2	5,9	84,9
1939	247,7	5,9	7,5	86,6
1940	247,9	6,2	9,1	84,7
1941	274,9	7,3	8,3	84,4
1942	312,6	6,4	7,9	85,7
1943	341,4	5,9	9,0	85,1
1944	353,2	5,9	9,4	84,7

Grupp 2. Bruk, 9 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	10,1	7,0	4,8	3,1	26,2
1938	10,5	7,2	4,9	3,3	27,4
1939	11,7	6,3	4,6	5,5	25,3
1940	15,2	9,1	4,7	6,1	25,3
1941	13,4	7,9	4,2	5,6	24,3
1942	12,3	6,2	3,9	6,1	23,1
1943	13,2	6,9	3,9	6,3	24,2
1944	12,9	6,5	4,0	6,5	25,4

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	92,1	14,2	9,0	76,8
1938	95,3	13,9	9,2	77,0
1939	105,7	13,1	15,5	71,5
1940	110,4	13,1	16,8	70,1
1941	118,3	12,3	16,4	71,3
1942	139,3	11,8	18,4	69,8
1943	148,9	11,3	18,4	70,3
1944	150,3	11,1	18,0	70,8

Grupp 3. Trä- och massaindustri, 29 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	9,2	6,2	3,9	2,9	17,7
1938	7,0	4,1	3,9	2,8	20,0
1939	8,5	4,9	3,7	3,6	18,5
1940	7,8	3,9	3,7	3,9	22,1
1941	6,8	3,6	3,0	3,2	18,4
1942	7,2	4,0	2,7	3,1	17,5
1943	7,9	4,5	3,3	3,4	21,8
1944	8,6	4,6	3,4	4,0	23,6

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	89,6	16,0	11,9	72,1
1938	82,4	14,7	10,6	74,7
1939	84,8	14,5	14,0	71,5
1940	76,9	12,6	13,1	74,3
1941	80,8	12,1	13,0	74,9
1942	95,8	11,5	13,4	75,1
1943	95,8	11,7	11,9	76,4
1944	95,3	11,1	12,9	76,0

Grupp 4. Pappers- och grafisk industri, 14 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	6,2	4,9	3,0	1,3	21,9
1938	5,8	4,4	2,6	1,4	25,8
1939	5,8	3,7	2,7	2,1	22,8
1940	5,0	3,2	1,9	1,8	23,5
1941	5,7	4,0	2,1	1,8	23,5
1942	5,6	4,2	1,8	1,4	19,6
1943	5,3	3,4	2,1	1,9	21,0
1944	5,2	3,2	1,9	1,9	20,7

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	27,8	11,4	4,9	83,7
1938	25,8	8,7	4,8	86,5
1939	29,2	9,7	7,7	82,6
1940	25,9	7,1	6,7	86,2
1941	28,5	7,1	6,5	85,9
1942	33,3	8,0	6,3	85,7
1943	35,8	8,4	7,5	84,1
1944	38,0	7,7	7,0	84,4

Grupp 5. Livsmedelsindustri, 23 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	13,9	11,1	8,9	2,9	14,4
1938	14,2	10,9	8,7	3,3	14,8
1939	14,6	9,8	8,1	4,8	14,5
1940	11,8	7,7	7,0	4,1	13,8
1941	11,2	7,7	6,6	3,5	13,5
1942	10,5	7,0	6,0	3,4	13,0
1943	10,7	6,9	5,8	3,8	13,0
1944	10,9	7,1	5,6	3,8	12,9

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	39,0	33,9	11,0	55,1
1938	41,6	32,4	12,4	55,2
1939	46,0	29,6	17,6	52,8
1940	45,1	28,1	16,5	55,4
1941	45,4	27,8	15,0	57,2
1942	47,6	26,5	15,4	58,1
1943	51,4	25,6	16,9	57,5
1944	53,1	25,2	17,0	57,8

Grupp 6. Textil- och beklädnadsindustri, 25 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	5,1	4,0	2,4	1,1	23,0
1938	5,9	4,3	2,7	1,6	24,4
1939	5,8	3,3	2,4	2,6	23,1
1940	7,2	3,7	2,1	3,5	21,5
1941	6,9	3,7	2,2	3,2	20,8
1942	6,8	3,7	2,1	3,1	20,6
1943	6,1	3,1	2,1	3,0	21,2
1944	6,8	3,6	1,9	3,2	21,6

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	44,2	9,1	4,1	86,8
1938	44,6	9,4	5,4	85,2
1939	51,1	8,5	9,1	82,4
1940	55,3	7,9	12,8	79,3
1941	56,0	8,4	12,3	79,3
1942	61,0	8,0	12,1	79,9
1943	66,7	7,9	11,5	80,6
1944	70,6	7,2	11,8	81,0

Grupp 7. Sko- och läderindustri, 17 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	2,8	2,2	1,5	0,6	20,6
1938	2,5	1,8	1,5	0,7	24,0
1939	2,8	1,4	1,6	1,4	21,2
1940	3,6	1,3	1,2	2,3	17,6
1941	3,6	2,1	1,1	1,6	18,1
1942	3,6	1,9	1,2	1,7	17,4
1943	3,7	2,1	1,4	1,6	20,0
1944	6,1	1,8	1,4	2,4	19,0

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	14,5	6,7	2,6	90,7
1938	15,8	5,8	2,7	91,5
1939	18,3	6,6	5,7	87,7
1940	22,4	5,6	10,8	83,6
1941	19,4	5,5	7,5	87,0
1942	20,9	5,8	8,3	85,9
1943	19,6	6,1	6,8	87,1
1944	26,0	5,5	17,3	77,2

Grupp 8. Kemisk-teknisk industri, 18 företag.

År	I procent av bruttointäkter				
	Vinst före skatt	Vinst efter skatt	Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	9,7	7,7	6,0	2,0	19,3
1938	9,6	7,0	5,6	2,7	17,9
1939	10,3	6,0	5,2	4,3	16,8
1940	9,1	5,5	4,4	3,5	17,9
1941	9,9	6,5	4,6	3,4	19,0
1942	8,7	4,6	3,6	4,0	17,8
1943	7,8	4,4	3,3	3,4	17,9
1944	7,0	4,6	3,2	2,4	16,1

År	Utdelning + skatter + lönesumma milj. kr.	I procent av föregående kolumn		
		Utdelning	Skatter	Lönesumma
1937	31,4	21,9	7,4	70,8
1938	30,9	21,3	10,2	68,4
1939	35,7	19,9	16,2	63,9
1940	34,3	16,9	13,7	69,4
1941	34,3	17,1	12,6	70,4
1942	37,9	14,0	15,8	70,2
1943	40,3	13,5	13,8	72,6
1944	44,2	14,9	11,0	74,1